

STATENS INVESTERINGSFOND FOR
NÆRINGSVIRKSOMHET I UTVIKLINGSLAND

VIRKSOMHETSRAPPORT **2012**

SKAPER VERDIER | BEKJEMPER FATTIGDOM

Dette er Norfund

Norfund - Statens investeringsfond for næringsvirksomhet i utviklingsland – ble opprettet av Stortinget i 1997. Norfund har til formål å medvirke med egenkapital og annen risikokapital, samt yte lån og stille garantier for utvikling av bærekraftig næringsvirksomhet i utviklingsland. Hensikten er å etablere levedyktige, lønnsomme bedrifter som ellers ikke ville eksistert på grunn av høy risiko og følgende mangel på kapital.

Norfund tilføres kapital over bistandsbudsjettet og er det viktigste norske virkemiddelet for å bekjempe fattigdom gjennom næringsutvikling. Norfund og våre internasjonale søsterorganisasjoner omtales ofte som Development Finance Institutions (DFIer). Gjennom investeringer i lønnsomme bedrifter og overføring av kunnskap og teknologi bidrar DFIene til økonomisk utvikling og fattigdomsreduksjon. En velfungerende privat sektor og tilgang til risikokapital er viktige forutsetninger for at fattige land skal utvikle sine økonomier.

Geografisk er Norfunds hovedsatsningsområder det sørlige og østlige Afrika, og fondet har kontorer i Johannesburg, Maputo og Nairobi. I tillegg investerer Norfund i enkelte land i Sørøst-Asia og Mellom-Amerika, og vi har regionkontor også i Bangkok og San José.

Norfund investerer alltid sammen med partnere, norske eller utenlandske. Slik mobiliseres kapital ut over Norfunds investering, og riktig industri- og lokalkompetanse i de enkelte prosjektene sikres gjennom partnere.

Norfund er et særlovsselskap eid av staten ved Utenriksdepartementet, og Utviklingsministeren er konstitusjonelt ansvarlig statsråd. Virksomheten skal utøves i samsvar med grunnleggende prinsipper for norsk utviklingspolitikk. Styret oppnevnes av Kongen i statsråd.

INNHOOLD

Status 2012

Norfund i 2012	2
Forord	4
Nøkkeltall	6
Nye norske partnere	8
Kapital for samfunnsbygging	9
Mikrofinans i Mosambik - Socremo	11

Norfund som utviklingsinvestor 13

Strategi for bærekraftig utvikling	14
Investeringsområdene	16
En ansvarlig investor	20
Organisasjon, ledelse og Norfunds styre	22

Portefølje og resultater 25

Portefølje	26
Utviklingseffekter	29
Finansielle resultater	30
Regnskapsresultater	32

Aktiviteter i 2012 33

Fornybar energi	34
Finansinstitusjoner	36
Industrielle partnerskap	38
SMB-fond	40
Prosjektutvikling og nye instrumenter	42
Oversikt over alle Norfunds investeringer	44

Norfund i 2012

LATIN-AMERIKA

- Totalt investert (mill. kroner): 3 340
- Antall selskaper: 27
- Antall arbeidsplasser: 36 000
- Viktigste sektorer: Finansinstitusjoner og fornybar energi
- Land Norfund kan investere i: Costa Rica, El Salvador, Guatemala, Honduras, Nicaragua og Panama (i tillegg investerer SN Power ut over disse)

- Land hvor Norfund investerer direkte
- Land SN Power investerer i
- Norfunds regionkontor

San José,
Costa Rica

SØR- OG SØRØST-ASIA

- Totalt investert (mill. kroner): 2 096
- Antall selskaper: 27
- Antall arbeidsplasser: 140 000
- Viktigste sektorer: Finansinstitusjoner og fornybar energi
- Land Norfund kan investere i: Bangladesh, Vietnam, Laos, Kambodsja og Myanmar (i tillegg investerer SN Power ut over disse)

Bangkok,
Thailand

AFRIKA

- Totalt investert (mill. kroner): 2 825
- Antall selskaper: 66
- Antall arbeidsplasser: 105 000
- Viktigste sektorer: Finansinstitusjoner og landbruk
- Land Norfund kan investere i: Angola, Burundi, Kenya, Lesotho, Madagaskar, Malawi, Mosambik, Namibia, Rwanda, Swaziland, Tanzania, Uganda, Sør-Afrika, Sør-Sudan og Zimbabwe

Nairobi,
Kenya

Maputo,
Mosambik

Johannesburg,
Sør-Afrika

Sammen med Agua Imaras flyttet Norfund inn i nye lokaler i San Jose. Costa Ricas visepresident Alfio Piva deltok under åpningen sammen med Norges ambassadør Lars Vaagen. Norfund har nå fire ansatte i Costa Rica, som jobber med investeringer i finansinstitusjoner og fornybar energi.

Gjennom fondet CASEIF II har Norfund investert i bedriften Empacasa i San Pedro Sula, Honduras. De produserer emballasje til det amerikanske markedet, blant annet Burger King. I 2012 har Norfunds tilskuddsordning blitt brukt til å utvikle arbeid med HMS i CASEIFs portefølje.

Norfunds største enkeltinvestering i 2012 var i finansinstitusjonen Real People i Sør-Afrika. Real People gir over 450 000 kunder tilgang til lån, og har 2000 ansatte, hvorav hele 66 prosent er kvinner.

Arbeidet ved Agua Imaras Lusemfwa-kraftverk i det sentrale Zambia går fremover. Produksjonskapasiteten er økt med 6 MW i 2012.

Norfund åpnet nytt kontor i Maputo høsten 2012. Utviklingsminister Heikki Holmås deltok under åpningen sammen med handelsminister Armando Inroga. De tre ansatte ved kontoret vil hovedsakelig jobbe med landbruksprosjekter.

I 2012 har Norfund lagt ned mye arbeid for å møte det store behovet for mikrofinans i Myanmar. Vi er i svært god dialog både med myndigheter og partnere i landet, og håper å investere i løpet av 2013.

Forord

Store ambisjoner – solide investeringer

Investeringer i utviklingsland og fremvoksende økonomier har vært en viktig del av flere internasjonale debatter i 2012:

- FN viser at det for første gang i historien er mer enn 200 millioner arbeidsledige i verden - investeringer er nødvendig for å skape sårt tiltrengte arbeidsplasser til disse.
- Klimautslippene går ikke ned og kvotehandelen har feilet – man må finne nye løsninger for å øke investeringer i fornybar energi i utviklingsland.
- Aktører innen den tradisjonelle bistanden ser at sivilsamfunn, helse og utdanning ikke er nok - næringslivet må med for å skape bred samfunnsutvikling.
- Og viktigst: Lederne i utviklingsland etterspør i økende grad kapital til bedrifter og infrastruktur.

Dette viser at flere av verdens store utfordringer er nært knyttet sammen, og at næringslivet må være en del av løsningene.

Norfund har fortsatt å levere i 2012 ved å gjøre gode, lønnsomme investeringer i det som av mange oppfattes som høyrisiko-land og -industrier. I løpet av året inngikk Norfund investeringsavtaler på til sammen 1,23 milliarder kroner. Kapitalen har bidratt til opprettelse av ni nye prosjekter og støttet videre utvikling av 13 bedrifter allerede i porteføljen. Bedriftene Norfund har investert i sysselsetter 294 000 mennesker og kraftselskapene leverer strøm tilsvarende forbruket til 11,9 millioner mennesker.

Når det gjelder sysselsetting er bananplantasjonen Matanuska i det nordlige Mosambik i særklasse. Uten Norfunds kapital og kompetanse ville bedriften ikke blitt etablert. Nå har mer en 2400 mennesker lønnet arbeid. Over tid vil selskapet bli en hjørnestein i lokalsamfunnet i en av de fattigste regionene i Mosambik. Investeringen i Scatec Solars storskala solenergi-prosjekt i Sør-Afrika er et viktig steg i retning av en bredere portefølje innen fornybar energi. I dette prosjektet har vi også lyktes i det viktige arbeidet for å få med flere norske investorer: KLP, landets største livsforsikringsselskap, inngikk i 2012 en avtale med Norfund om saminvesteringer på til sammen én milliard kroner i prosjekter i utviklingsland. Dette er første gang en institusjonell investor som KLP inngår denne typen samarbeid, og Scatec er den første investeringen i dette samarbeidet.

I tillegg til å levere i markeder vi etterhvert kjenner svært godt, fortsetter Norfund å utvide til land og industrier hvor mangelen på kapital er størst. I november 2012 åpnet vi et nytt kontor i Maputo, Mosambik, for å styrke arbeidet med landbruksinvesteringer i Afrika. Arbeidet med vannkraftprosjektet Fula Rapids i Sør-Sudan går fremover, det samme gjelder etableringen av Myanmars første kommersielle aktør innen mikrofinans.

Om vi har lyktes vet vi først når vi går ut av investeringene: Om bedriftene lever videre og skaper lønnsomme arbeidsplasser, har vi bidratt til utvikling av et bærekraftig lokalt næringsliv. Norfund er med våre 16 år et ungt fond under oppbygging, og det er naturlig nok færre avsluttede prosjekter enn nye. Men de to salgene vi gjorde i 2012 ga solid avkastning – et bevis på at de nye eierne mener dette er gode bedrifter de vil satse videre på.

Norfund har i dag tilgang på langt flere prosjekter enn vi har kapital. Vi har de siste årene systematisk styrket kompetansen i organisasjonen og bygget opp regionale kontorer med kunnskap om kultur, rammebetingelser og partnere. Vårt håp er at vi

I august 2012 inngikk Norfund to banebrytende avtaler: KLP er første norske finansinstitusjon som inngår avtale om saminvesteringer med Norfund og Scatec Solar skal utvikle storskala solenergi i Afrika. Fra venstre på bildet: Alf Bjørseth, styreleder i Scatec Solar, Sverre Thornes, konsernsjef i KLP, Kjell Roland, administrerende direktør i Norfund og utviklingsminister Heikki Eidsvoll Holmås.

i årene fremover får anledning til å bidra enda mer til å skape arbeidsplasser, redusere fattigdom og øke produksjon av fornybar energi. Vårt ønske er en langsiktig politisk ambisjon om hvilken rolle Norfund skal ha. Ambisjonen bør være at Norfund som bistandspolitisk instrument skal bygges opp til én prosent av statens pensjonsfond utland. Da vil vi kunne gå foran og vise vei i disse markedene både for SPU og private investorer. Når vi i bred skala er døråpner og viser at investering i fattige land er mulig, vil andre komme etter. Det kan skape grunnlag for samstemt politikk i praksis.

Men selv om store tanker er nødvendig, må vi aldri glemme kjernen i det vi gjør: Menneskene. Investeringene skal skape noe for mennesker - arbeidsplasser, inntekter, strøm, produkter

og tjenester. De gode partnerskapene vi har med investorer og industrielle aktører er basert på menneskers evne og vilje til å jobbe hardt for å møtes og trekke i samme retning. I Norfund er det vår jobb å få dette til å fungere best mulig. Med årets rapport ønsker vi å vise hvordan vi med norske bistandsmidler investert i lønnsomme prosjekter bidrar til å etablere gode arbeidsplasser og et næringsliv som skaper fremtidsro og utvikling i fattige land.

God lesing!

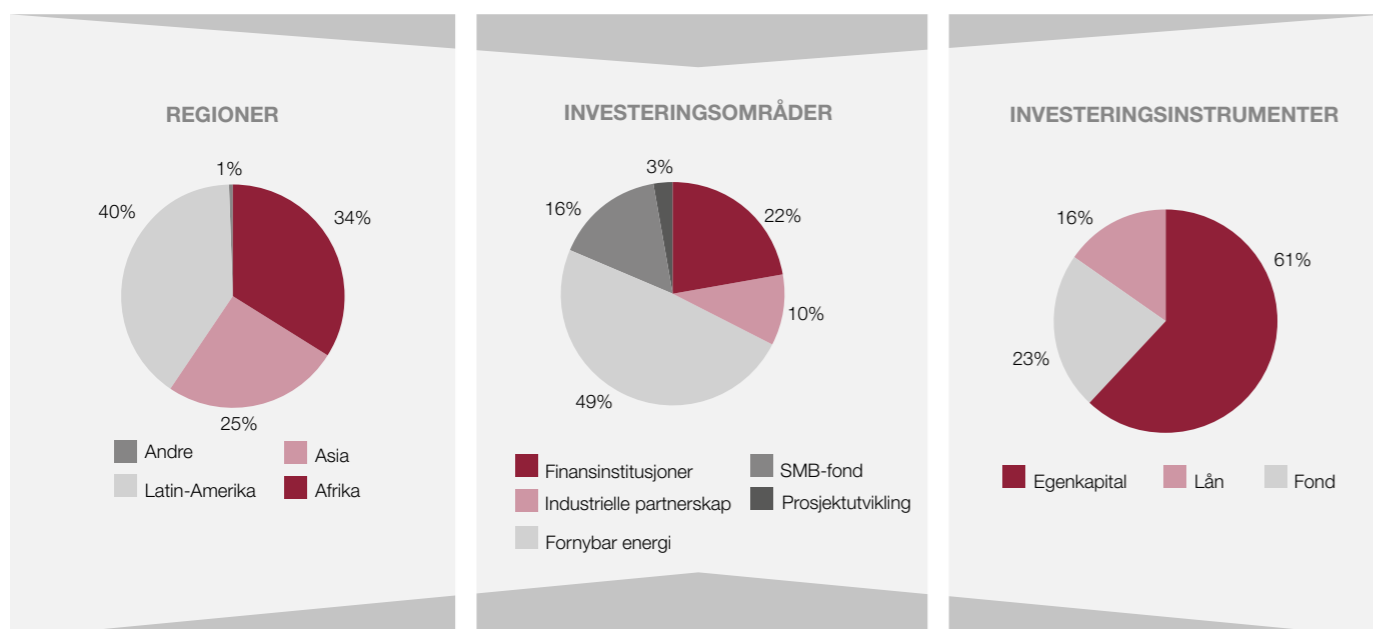
A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Kjell Roland'.

Kjell Roland

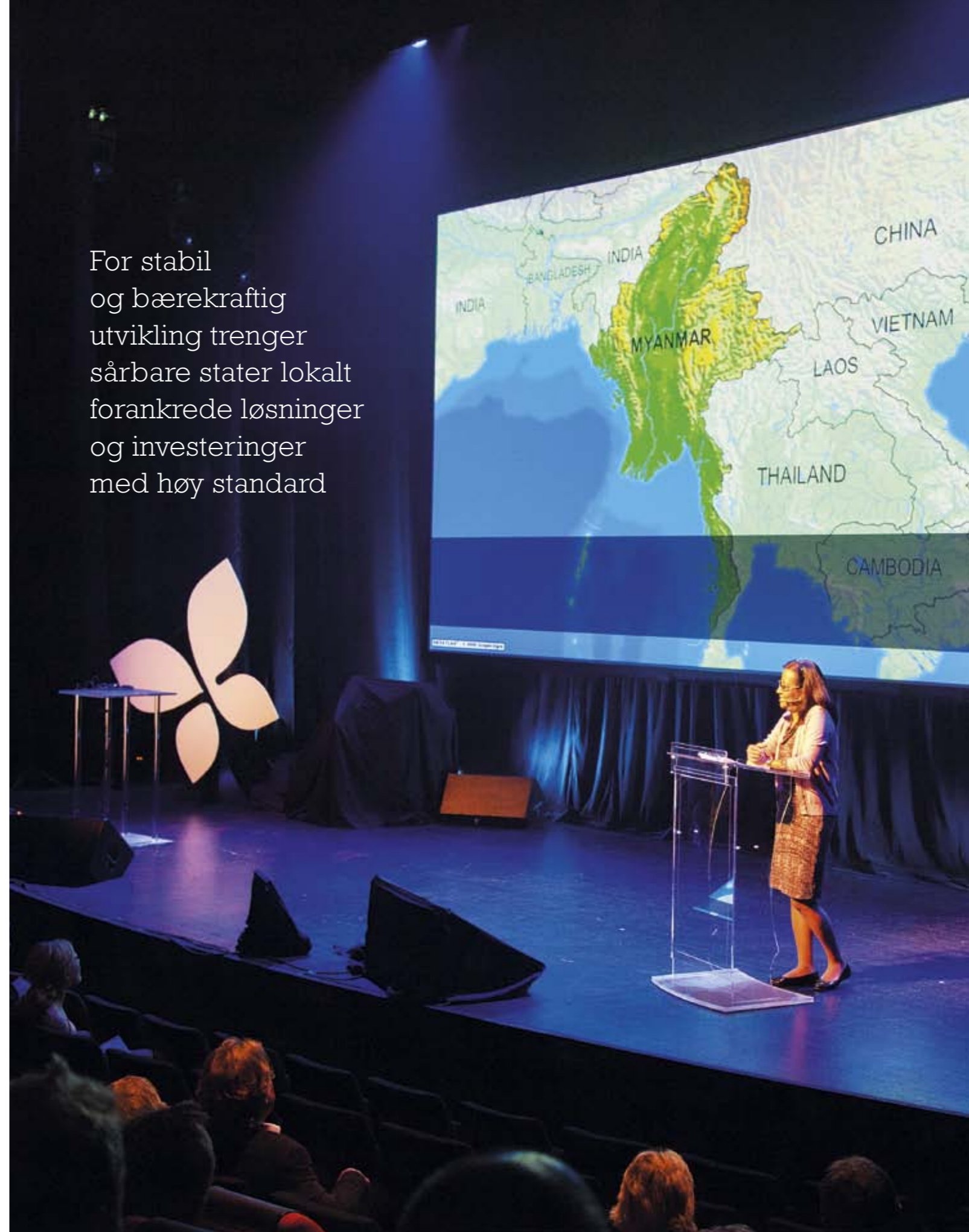
NØKKELTALL NORFUND 2008–2012

	2008	2009	2010	2011	2012
Avtalefestede investeringer (mill kr)	4798	5 264	5 844	7 581	8 295
Antall investeringer	69	81	85	99	107
Nye investeringsavtaler (mill kr)	1376	944	844	2 198	1 234
Andel nye investeringer i minst utviklede land	43 %	36 %	45 %	14 %	54 %
Avkastning investerte midler (IRR)	21 %	4 %	10 %	9 %	10 %
Resultat i investeringsvaluta (mill kr)	238	262	153	0	203
Kapital tilført fra eier (mill kr)	485	585	629	1 000	1 030
Bokført egenkapital (mill kr)	5302	5 871	6 747	7 735	8 439
Antall ansatte	40	41	45	49	50
Antall ansatte i virksomheter Norfund har investert i	158 000	148 000	167 000	265 000	294 000

NORFUNDS PORTEFØLJE

For stabil og bærekraftig utvikling trenger sårbare stater lokalt forankrede løsninger og investeringer med høy standard

Nye norske partnere: Scatec, Yara og Voxtra

” Norfund skal være katalytisk. Det er gledelig at andre norske investorer ønsker å investere sammen med oss.

Kjell Roland, administrerende direktør Norfund

Norfund er ikke bundet til å investere sammen med norske partnere, men ettersom det er mye kapital og relevant kompetanse tilgjengelig i norske selskaper ønsker vi økt investeringsvilje i utviklingsland velkommen. I 2012 har vi inngått flere viktige avtaler med norske partnere og vi håper å mobilisere langt mer kapital til investeringer i utviklingsland. Det er norske partnere i 18 av Norfunds 107 investeringer.

SCATEC SOLAR

utvikler storskala anlegg for solenergi i en rekke land. I 2012 inngikk Norfund en avtale med selskapet om å investere 80 millioner kroner i deres første prosjekt i det sørlige Afrika, en 75 MW solpark i Sør-Afrika. For mer om prosjektet, se side 35.

YARA

Yara er en av verdens største produsenter av kunstgjødsel. Behovet for denne innsatsfaktoren er stor i Afrikas landbruk, men infrastrukturen for distribusjon er ikke god nok. Som del av Tanzanias SAGCOT-prosjekt bygger Yara en terminal i Dar es Salaam, og Norfund har bidratt til realiseringen av dette med et lån på 33 millioner kroner.

VOXTRA

Norfund var med å opprette Voxtra East Africa Agribusiness Fund i 2011. I 2012 gjorde fondet sin første investering, i Mtanga Farms Limited i Tanzania. Selskapet produserer korn og storfejøtt, i tillegg til såpoteter som distribueres til lokale småbønder.

Martin Kawonga ved en maskin for impregnering av stolper ved Green Resources treplantasje i Sao Hill, Tanzania.

Kapital for samfunnsbygging

«Å skape trygge og lønnsomme arbeidsplasser til folk som i utgangspunktet ikke har inntektsgivende arbeid, er det viktigste bidraget vi kan gi for å skape utvikling og redusere fattigdommen.»

Å bygge infrastruktur og å skape lønnsomme arbeidsplasser som gir sysselsetting og inntekter til ansatte og skatteinntekter til det offentlige er ryggraden i utviklingen av et fattig land. Slik bygde vi Norge. Slik løftes fattige land ut av fattigdommen.

Mangel på investeringskapital er det viktigste hinderet for utvikling i mange av verdens fattigste land. Fattige land trenger mer kapital enn det som kommer fra egen sparing til å bygge opp vitale samfunnssektorer.

Vi har mye å lære av vår egen, relativt nære historie: Norge klarte på 1900-tallet å løfte landet ut av fattigdom, og inn blant de rikeste. Gjennom de viktige oppbyggingsårene klarte vi å tilføre kapital for en massiv utbygging av industri, infrastruktur, energiproduksjon og distribusjon. Dette skjedde gjennom en politisk styring av kreditt til viktige sektorer gjennom statsbankene: Industribanken, Distriktenes utbyggingsfond, Husbanken, Fiskarbanken, Landbruksbanken, Kommunalbanken og Statens lånekasse for utdanning. På denne måten kanaliserte staten kapital for å utvikle landet.

Busan-konferansen i 2011 markerte et skifte i forståelsen av betydningen av næringslivsutvikling i utviklingspolitikken.

I Norge er jobben gjort, kredittmarkedet er liberalisert og tilgangen på kapital er god. Men mange land, blant annet i Afrika, står overfor tilsvarende utfordringer som Norge en gang gjorde: Landet skal bygges! Utviklingsfinansinstitusjoner som Norfund har her en tilsvarende viktig rolle som statsbankene hadde da Norge ble bygget: Kanalisere mer kapital til infrastruktur og industri enn det som ellers ville skjedd i markedet.

Heldigvis er det nye Afrika fullt av lyspunkter og på god vei fremover: Mange land har høy vekst og nedgang i fattigdom for første gang siden 1970-tallet. De 7 raskest voksende økonomiene i verden er i dag i Afrika. Antall land med demokrati i Afrika sør for Sahara har økt fra 3 i 1989 til 19 i dag. Det er fullt mulig å gjøre lønnsomme investeringer i Afrika. Investorer møter mindre korrupsjon, og det er lettere å operere i for eksempel Øst-Afrika enn i Kina, India og Brasil.

Den demografiske utviklingen representerer en stor trussel – eller en fantastisk mulighet for Afrika. I dag er det til sammen 200 millioner afrikanere i aldersgruppen 15-24 år, og i mange land er halve befolkningen barn og ungdom. De unge strømmer til storbyene i håp om å finne arbeid. Ungdomsarbeidsledigheten truer stabiliteten, men er samtidig en stor ressurs og mulighet. Innen 2045 vil antallet unge dobles, og ingen andre deler av verden vil ha en så ung arbeidsfør befolkning. Ledere i fattige land med en voksende generasjon unge er smertelig klare over dette tveeggede sverdet, og budskapet fra politikere i alle de land Norfund arbeider i er krystallklart: Ingenting er viktigere enn investeringer i næringsliv og flere arbeidsplasser!

Busan-konferansen i 2011 markerte et skifte i forståelsen av betydningen av næringslivsutvikling i utviklingspolitikken. Verdensbanken har nylig lagt fram sin årlige temarapport for 2013, med tittelen «Jobs». Også OECD og International Finance Corporation (IFC) har satt søkelyset på behovet for å skape sysselsetting og arbeidsplasser. Behovet for å skape arbeidsplasser for å løse verdens fattigdomsproblem er grundig dokumentert, nå trengs handling også i bistandspolitikken.

Budskapet fra alle de ledende utviklingsorganisasjonene er entydig: Å skape trygge og lønnsomme arbeidsplasser til folk

som i utgangspunktet ikke har inntektsgivende arbeid, er det viktigste bidraget vi kan gi for å skape utvikling og redusere fattigdommen. Bedre tilgang på lønnet arbeid bidrar til utvikling, gir inntekter til den enkelte, styrker individenes verdighet og selvrespekt, og løfter familier ut av fattigdom. Ved at flere får lønnet arbeid vil flere mennesker løftes ut av fattigdom. Det gir en mer rettferdig fordeling, som er et sentralt mål i norsk utviklingspolitikk.

Neste fase i norske relasjoner med Afrika må bygge på arbeidslinja som vi gjør hjemme og slik vi tenker i forhold til krisen i Europa. Vi må utvikle mer omfattende næringslivssamarbeid, investere og skape arbeidsplasser. Her er det mye lærdom å hente fra Norges vekst ut av fattigdommen.

Norfund er det norske virkemidlet for å skape næringsutvikling i fattige land. Norfund har investert i selskaper som i dag sysselsetter 294 000 mennesker. Det er flere enn i norsk industri. De kraftverkene som har blitt realisert gjennom Norfunds investeringer leverer strøm tilsvarende kraftbehovet til 11,9 millioner mennesker. Norfund investerte i 2012 for 1,2 milliarder kroner. Vi har i dag tilgang på langt flere gode prosjekter med store utviklingseffekter enn det tilgjengelig kapital gjør det mulig å realisere.

Norge bør bidra til økte investeringer i fattige land og styrket næringslivssamarbeid. Det viktigste enkeltgrepet for en mer rettferdig og bærekraftig fordeling vil være å videreutvikle Norfund. En realistisk ambisjon er at Norfund innen 2020 bygges opp til en størrelse tilsvarende 1 prosent av Statens pensjonsfond utland. Med en kapitalbase i denne størrelsesorden vil Norfund årlig kunne investere 4 milliarder kroner i fattige land. Slik kan vi utløse annen kapital i størrelsesorden 7–10 ganger Norfunds investeringer. Sammen med partnere kan vi i løpet av få år årlig tilføre kapital til fattige land tilsvarende et helt norsk bistandsbudsjett. Det er den virkelig gode viljen. Det er en bistandspolitikk basert på norsk erfaring: Arbeidslinja som bærebjelken i samfunnsutviklingen.

Mikrofinans i Mosambik: Socremo

Socremo er en mikrofinansinstitusjon med 11 000 lånekunder og 44 000 innskuddskunder. Norfund har investert 25 millioner kroner i egenkapital (36 prosent eierandel) og har støttet selskapet i en prosess for å bli landets mest effektive mikrofinansinstitusjon.

Norfund har vært sentral i implementeringen av god selskapsstyring.

Ben Botha, administrerende direktør, Socremo

Morgenmøte ved en filial i en fattig bydel i Maputo. Det er 328 ansatte i Socremo som jobber i 13 filialer. Omtrent halvparten av de ansatte er kvinner.

MOSAMBIK

- 25 millioner innbyggere
- BNP/innbygger: 582 USD
- Årlig vekst (2011): 7 %
- Arbeidsledighet: 27 %

Sara Salvador (50) bor utenfor Maputo og har vært kunde i Socremo i flere år. Ved hjelp av lån fra Socremo driver hun oppdrett av 7000 kyllinger på to anlegg hvor hun eier land og bygninger.

Befolkningen i utviklingsland er stadig bedre utdannet. Den neste store utfordringen blir å skape arbeid til alle.

Norfund som utviklingsinvestor

- Strategi for bærekraftig utvikling
- Investeringsområder
- En ansvarlig investor
- Organisasjon, ledelse og Norfunds styre

16
år med
investeringer

3
viktige
sektorer

6
kontor

Norfund som utviklingsinvestor

Investeringer i bedrifter og infrastruktur bidrar til fattigdomsbekjempelse

Ingen land har kommet ut av fattigdom uten økonomisk vekst. Bærekraftige bedrifter er grunnlaget for et velfungerende privat næringsliv, som sammen med offentlig sektor og sivilt samfunn er viktig i alle land. Utvikling av lønnsomme virksomheter gir arbeidsplasser, skatteinntekter, økt kompetanse og tilgang til varer og tjenester. Norfund ble etablert i 1997 for å skape nye eller videreutvikle eksisterende bedrifter. For at kapitalen skal bidra mest mulig i kampen mot fattigdom investerer Norfund i utvalgte, svært fattige regioner og i sektorer med spesielt høy utviklings-effekt.

MANDAT

Norfunds mandat er beskrevet av Stortinget i Norfund-loven: Å utvikle bærekraftig næringsvirksomhet i utviklingsland ved å etablere og utvikle lønnsomme og levedyktige bedrifter som ellers ikke ville blitt igangsatt på grunn av høy risiko og mangel på kapital. Dette innebærer at Norfund skal være addisjonell ved å tilføre mer kapital og kompetanse til næringsutvikling enn hva som ellers ville skjedd i markedet.

Målsettingen om å være addisjonell har to dimensjoner:

1. Gjøre *flere* investeringer i de aktuelle landene og sektorene fordi vi er villige til å påta oss mer risiko og kostnader enn mange andre private investorer.
2. Bidra til *bedre* investeringer fordi vi prioriterer prosjekter med stor utviklingseffekt og styrker utviklingseffektene gjennom aktivt eierskap og støtte til utvikling av bedriftene.

I tillegg er vi katalytiske gjennom mobilisering av partnere og ytterligere privat kapital og ekspertise som ikke ellers ville vært tilgjengelig i fattige land.

Norfund vil fortsatt prioritere investeringer som gir særlig store utviklingseffekter

Kristin Clemet, styreleder, i Norfunds årsberetning

STRATEGI

Norfunds strategi er utformet slik at vi kan oppfylle mandatet i Norfund-loven på en best mulig måte og slik at den reflekterer overordnede prioriteringer i norsk bistandspolitikk.

Å etablere lønnsomme og bærekraftige bedrifter i noen av verdens fattigste og minst utviklede land er vanskelig. Det krever kompetanse og kunnskap på en rekke områder. Grunnmuren i vår strategi er derfor kompetansebygging i egen organisasjon.

Som finansiell investor må Norfund først og fremst ha kompetanse om investeringer og risikohåndtering. Vi må kjenne rammebetingelsene i de land og sektorer vi investerer, bedriftene og deres ledelse, og partnerne vi investerer sammen med.

For å ha best mulig kunnskap om rammebetingelser og politikk har Norfund konsentrert investeringene om et begrenset antall land. I valget av land har det vært viktig å prioritere Afrika, sikre en høy andel av investeringer i land klassifisert som Minst Utviklede Land (MUL) og inkludere flest mulig land som er viktige i norsk utviklingssamarbeid. Dette er land der mangelen på kapital og kompetanse er særlig fremtredende (for oversikt over land se side 2 og 3).

I tillegg har Norfund valgt å konsentrere seg om tre sektorer: fornybar energi, finanssektoren og jordbruk og jordbruksrelatert industri. Dette er sektorer hvor veldrevne bedrifter har spesielt store utviklingseffekter. Tilgang på energi og et fungerende bank- og finanssystem er avgjørende infrastruktur for utvikling. Dette er også sektorer hvor kompetanse av internasjonal kvalitet kan mobiliseres hos norske samarbeidspartnere. Jordbruket er underutviklet og kan skape mange arbeidsplasser for ufaglærte i ekstra fattige områder. Se de neste sidene for presentasjon av de fire investeringsområdene, samt Norfunds arbeid for å utvikle prosjekter og nye instrumenter.

Strategi: Gjøre de riktige tingene

NORFUNDS STRATEGI

Land

- Afrika (>50 %)
- MUL (>33 %)

Sektorer

- Fornybar Energi (>50 %)
- Finansinstitusjoner
- Landbruk

Bedrifter

- Oppstart av nye bedrifter (>20 %)
- Små og mellomstore bedrifter

Instrumenter

- Egenkapital (>60 %)
- Lån

Eierskap: Gjøre tingene riktig

SOSIALT ANSVARLIGE INVESTERINGER

- Strengt standardkrav når det gjelder miljø, sosiale forhold og god selskaps- og eierstyring
- Aktivt eierskap – ofte styreverv
- Forbedrer og utvikler bedriftene gjennom oppfølging, rådgivning og assistanse

Norfunnds sektorvise investeringer

Norfund har valgt å fokusere på tre sektorer som er særlig viktige for utvikling: **Fornybar energi, finansinstitusjoner og landbruk og relatert industri.**

Fornybar energi – grunnleggende infrastruktur

Viktig for utvikling: Tilgang til elektrisitet er viktig for alle deler av et samfunn - bedrifter, sykehus, skoler og privatpersoner. Dårlig strømforsyning blir ofte angitt som et viktig hinder for vekst i næringslivet, spesielt blant små og mellomstore bedrifter. Uten tilgang til pålitelig elektrisitet blir bedrifter avhengig av private diesel- eller bensinaggregat, som er svært dyrt. Strømbrydd kan også medføre betydelige tap av inntekter for bedrifter. For at utvikling skal være bærekraftig må elektrisitet i størst mulig grad komme fra fornybare kilder.

Nødvendig med investeringer: Å bygge ut kraftforsyning er svært kapitalintensivt. På grunn av positiv økonomisk utvikling og stadig økende etterspørsel i mange fattige land er potensialet for lønnsomhet i energiprojekter veldig godt. Men få lokale kraftselskap i utviklingsland har mulighet til å finansiere gode, langsiktige prosjekter selv. Kullkraft har tradisjonelt vært den billigste løsningen, men de senere årene har kostnadene knyttet til vann-, sol- og vindkraft blitt betydelig redusert. I mange utviklingsland er det store muligheter for å utnytte disse fornybare kildene for produksjon av elektrisitet.

Norfunnds strategi: Fornybar energi er den viktigste sektoren for Norfund. Vannkraft har dominert denne delen av porteføljen, men nå satses vi også stort på vind- og solenergi. Solide tekniske partnere er nøkkelen til gode energiprojekter. Gjennom samarbeidet med Statkraft i SN Power har vi vist at med den rette kombinasjonen av kapital og kompetanse er det mulig å håndtere de mange risikoforholdene forbundet med investeringer i fornybar energi, og å gjøre prosjektene kommersielt bærekraftige.

Finansinstitusjoner – sentralt for næringsutvikling

Viktig for utvikling: For at privat sektor skal utvikle seg trenger bedrifter tilgang til kapital. Mulighet til å ta opp lån og å spare penger er også viktig for privatpersoner. Svært mange bedrifter og privatpersoner har ikke tilgang til det vi tenker på som grunnleggende finansielle tjenester, som bankkonto, forsikring eller kreditt. Det er viktig for et hvert land å ha en velfungerende bank- og finanssektor, og lokale aktører er de beste til å utvikle nødvendige tjenester og gjøre gode kredittvurderinger.

Nødvendig med investeringer: For å nå ut til flere og utvikle gode produkter og tjenester trenger finansinstitusjoner kapital. For eksempel er investeringer i gode IT-systemer kostbart, men viktig for høy sikkerhet, kontroll og effektivitet. Banker er særlig avhengig av lånefinansiering slik at de har kapital tilgjengelig for utlån til kunder.

Norfunnds strategi: Norfund ser på finansinstitusjoner som en attraktiv investeringsmulighet med god finansiell avkastning og høye utviklingseffekter. Norfund investerer i banker, mikrofinansinstitusjoner og andre finansinstitusjoner. Det er særlig viktig for Norfund å øke tilgangen til finansiering for små og mellomstore bedrifter (SMBer). Investeringene er hovedsakelig i lokalt eide finansinstitusjoner med et betydelig vekstpotensial. Våre investeringer er direkte, enten i form av lån eller egenkapital, eller indirekte gjennom investeringsfond.

Sammen med våre partnere Ferd, DnB NOR/Vital, Storebrand og KLP, er Norsk Mikrofinans Initiativ (NMI) vårt viktigste redskap for å investere i mikrofinans. I tillegg investerer Norfund direkte i mikrofinans i våre prioriterte regioner hvor NMI ikke er aktive. Norfund har en mer risikofyllt investeringsprofil enn NMI i sine direkteinvesteringer i mikrofinansinstitusjoner.

Landbruk og relatert industri – høy verdiskaping

Viktig for utvikling: Landbruk er den viktigste sektoren i de fleste utviklingsland. Størstedelen av befolkningen er bønder, og mange steder er det gode naturgitte forhold for økt produksjon av mat og andre landbruksprodukter. Å etablere og utvikle bedrifter innen landbruket bidrar til utvikling gjennom arbeidsplasser til ufaglærte og svært fattige, avsetningsmuligheter for småskalaprodusenter, lokal forsyning av næringsmidler, eksportinntekter og teknologi- og kompetanseoverføring.

Nødvendig med investeringer: Det er ofte svært lav effektivitet i landbruket, og mange bønder lever av selvberging uten mulighet til å spare opp midler eller betale for viktige ting som skolepenger, helsetjenester etc. Potensialet for økt produksjon, mer stabile arbeidsplasser, høyere inntekter og landbruksdrevet økonomisk utvikling er stort. Investeringer i landbruket er utfordrende ettersom det er mange naturgitte risikoer (vær, sykdom etc.) og det er ofte mangel på utdannet arbeidskraft og erfarne ledere.

Norfunnds strategi: Norfund investerer i landbruk og relatert industri i det østlige og sørlige Afrika. I lokal målestokk er hoveddelen mellomstore bedrifter, som har som mål å produsere effektivt for lokale markeder og/eller eksport. Ofte etableres kontraktsdyrking i tillegg til egen produksjon som gir markedsadgang for småbønder. Norfund ønsker også å bidra til lokal næringsmiddelindustri der det er mulig, for å øke lokal verdiskaping og sysselsetting. Landrettigheter er et viktig tema relatert for investeringer i sektoren og Norfund følger strenge retningslinjer fra IFC for dette.

Norfunnds investeringer på tvers av sektorer

I tillegg til de tre definerte sektorene investerer Norfund også i små og mellomstore bedrifter på tvers av industrier. For å øke tilfanget av mulige investeringsprosjekter jobber Norfund også målrettet med tidligfase prosjektutvikling og utvikling av nye instrumenter.

SMB-fond – styrker små og mellomstore bedrifter.

Viktig for utvikling: Små og mellomstore bedrifter (SMBer) er sentrale for en velfungerende økonomi. Bedriftene bidrar til lokal sysselsetting, diversifisering av næringslivet og økonomisk vekst. Investeringer i SMB-sektoren i Norfunnds markeder er svært krevende, og bedriftene krever tett oppfølging. Lokale investorer har bedre forutsetninger for å finne og følge opp gode småbedrifter, og SMB-fond gjør det mulig å koble denne kompetansen med kapital utenfra.

Nødvending med investeringer: I mange utviklingsland finnes det få eller ingen SMB-fond som kan tilby risikokapital. Sektoren bør derfor utvikles slik at flere mindre bedrifter kan få nødvendig finansiering. Gjennom investeringer i SMB-fond og fondsforvaltere kan man bidra til å bygge opp den formelle økonomien og styrke det lokale kapitalmarkedet.

Norfunnds strategi: Norfund investerer egenkapital i aktive eierfond, blant annet venturekapitalfond som retter seg mot nystartede SMBer som trenger kapital og ekspertise. Vi har opparbeidet kompetanse på utvelgelse av forvaltere og etablering av hensiktsmessige fondsstrukturer. Norfund arbeider sammen med andre investorer for økt gjennomsiktighet i investeringsfondene, både når det gjelder juridisk avtaleverk og honorarstrukturer. Vi prioriterer nyskapende fond som retter seg mot de minst utviklede landene og som skiller seg ut på en positiv måte i kraft av hva de har å tilføre i sine markeder. For utvelgelsen er det viktig at Norfunnds kapital og kompetanse utgjør en forskjell i fondene vi deltar i, for at de skal la seg etablere og lykkes med sine krevende investeringsmandater, eller for de skal kunne tiltrekke seg privat kapital.

Prosjektutvikling og nye instrumenter – øker investeringsmulighetene

Viktig for utvikling: Norfunnds mandat om å være addisjonell og operere i verdens fattigste land gir en utfordring på tvers av sektorer: Det er mangel på lokale aktører som har ønske om, og mulighet til, å starte nye bedrifter. For å øke takten i nyskapingen bruker vi betydelige ressurser på å utvikle nye prosjekter, og der det er behov for det også utvikle nye virkemiddel som går utover den tradisjonelle investorerollen. Denne delen av virksomheten er der vår viktige rolle som utviklingsinvestor er tydeligst. Arbeidet kan sorteres under fire områder:

Prosjektutvikling innen fornybar energi

Før Norfund kan investere i prosjekter må omfattende forretningsplaner og –strukturer være på plass. Innenfor fornybar energi er prosjektutviklingsfasen lang og kostnads-krevende: Dette er snakk om store, kompliserte og omfattende prosjekter som involverer mange aktører (utbyggere, distributører, lokale myndigheter osv.). Fornybar energi er Norfunnds største investeringsområde, og særlig i MUL er det mangel på tilfang av potensielle investeringer. Derfor ser vi det som særlig nødvendig å kunne bidra til tidligfase-prosjekter i denne sektoren, og vi har opprettet en egen finansieringsmulighet for dette (PDF – Project Development Facility). Gjennom PDF kan Norfund bidra til å finansiere prosjektutviklingen gjennom konvertible lån som omdannes til egenkapital når/hvis prosjektet kommer forbi planleggingsfasen og blir realisert.

Etablering av aktive eierfond

Aktive eierfond har en viktig rolle i utviklingen av små og mellomstore bedrifter som trenger egenkapital. Gjennom investering i lokale fond bidrar Norfund til finansiering av mange små og mellomstore bedrifter (SMBer). Men i verdens minst

utviklede land er det få slike fond, og det blir derfor vanskelig for Norfund å nå ut til denne viktige delen av næringslivet med egenkapital. Norfund har ved flere tilfeller jobbet aktivt for å etablere både fondsforvaltere og selve fondene i markeder hvor det er særlig behov for det. Slike fondsforvaltere er avhengig av personer med kompetanse både om lokale markeder, fonds-investeringer og aktivt eierskap i selskaper. Norfund har etablert lokale SMB-fond i Øst-Afrika (Fanisi) og Angola (FIPA). Norfund var også initiativtaker til opprettelsen av Aureos Capital, som i dag er verdens ledende fondsinvestor for små og mellomstore bedrifter i utviklingsland.

Tidlig engasjement i sårbare stater

I fattige land som har vært rammet av store konflikter eller blitt vanstyrt over tid har utviklingshjelp og bistand en viktig rolle. Det er store behov for humanitær hjelp, og bred internasjonal støtte for å sikre stabilitet og etablering av styringsdyktige myndigheter. I tillegg er utvikling av næringsliv viktig for å skape arbeidsplasser og vekst. I slike land er det ofte spesielt dårlig investeringsklima og risikoen er høy. For å starte overgangen fra en sterkt bistandsdrevet utvikling til bærekraftig vekst er det behov for investeringer for å skape et lokalt næringsliv. Som utviklingsinvestor ser Norfund det som naturlig å jobbe aktivt for etablering i bedrifter i slike sårbare stater i regionene hvor vi investerer. To slike land er Sør-Sudan og Myanmar.

Lån til prosjekter initiert av norske småbedrifter

Norfund er ikke bundet til å investere sammen med norske aktører, men norske småbedrifter som ønsker å etablere seg i utviklingsland kan dra nytte av Norfunnds kompetanse. Derfor har Norfund en egen låneordning tilpasset mindre, norsk-initierte prosjekter. Småbedriftslåneordningen gir lån til små prosjekter med norske aktører, fortrinnsvis i samarbeid med lokale aktører. Instrumentet er tilpasset med forenklet saksbehandling i samsvar med lånenes størrelse.

En ansvarlig investor

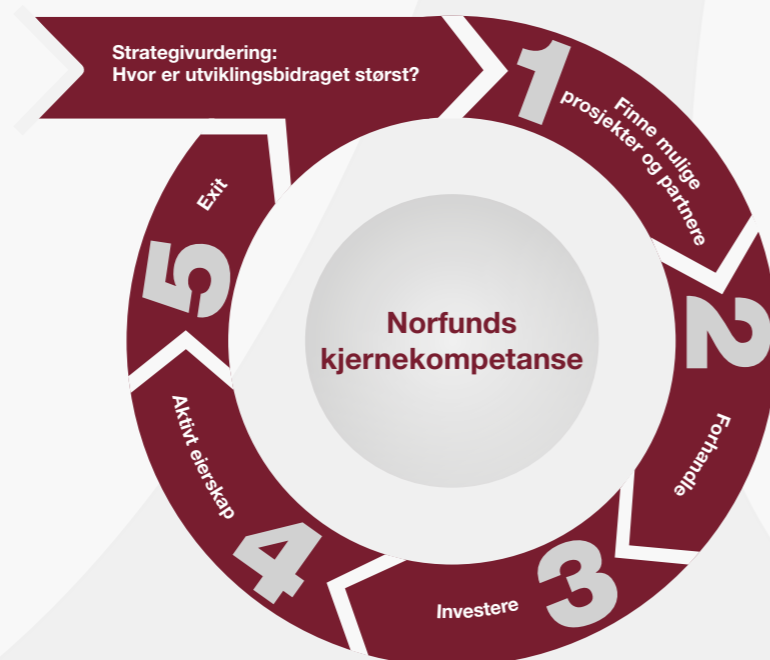
Norfunds oppgave er å bidra til utvikling gjennom å skape lønnsomme bedrifter. Vi har en strategi for å gjøre de riktige tingene – investere i sektorer, land og bedrifter hvor behovene er store og utviklingseffektene betydelige. Som utviklingsinvestor er det imidlertid like viktig å gjøre tingene riktig ved å være en ansvarlig investor.

TETT OPPFØLGING AV BEDRIFTENE

Prosjektsyklusen (se figur) beskriver hvordan vi arbeider. Arbeidet starter med identifisering av aktuelle prosjekter og partnere. Dette skjer både ved at vi oppsøker markedet og ved at bedrifter og investorer oppsøker oss. Vi stiller strenge krav til våre samarbeidspartnere, og vi investerer kun i et fåtall av alle investeringsmulighetene vi vurderer. Gjennom forhandlingsprosessen sikrer vi at krav og hensyn som er viktige for Norfund gjøres juridisk bindende, for eksempel etterlevelse av standarder for miljø og gode arbeidsforhold. Norfund forventer ikke «perfekte bedrifter» på investeringstidspunktet, men krever vilje til forbedring over tid. Ofte inngår handlingsplaner for implementering av høyere standarder i investeringsavtalene. For å ta best mulig investeringsbeslutninger har Norfund en investeringskomite som behandler alle investeringer. Komiteen fungerer som et rådgivende organ for daglig leder og ledes av en ekstern person for å sikre uavhengige vurderinger i Norfunds saksbehandling.

Etter investering, i eierskapsfasen, følger Norfund aktivt opp alle bedriftene. Dette er ressurskrevende, men viktig for å utøve ansvarlig eierskap. For eksempel jobber Norfund aktivt for ansvarlig eierstyring i våre investeringer, blant annet for å sikre at de:

- Driver i henhold til lokale lover og internasjonale standarder
- Tar hensyn til miljø og sosiale forhold
- Har tilfredsstillende arbeidsmiljø: HMS-standarder, minstelønn, etc.
- Har tilfredsstillende eier- og selskapsstyring og internkontroll

Som et ledd i å være en ansvarlig investor har Norfund en egen tilskuddsordning som er øremerket Norfunds investeringer. Ordningen kan støtte tiltak for å forsterke utviklingseffektene av investeringene gjennom prosjektutvikling, virksomhetsforbedring, opplæring, lokalsamfunnsutvikling og annen profesjonell og teknisk bistand. Dersom selskapene Norfund har investert i utvikler seg slik vi forventer, vil Norfunds rolle som eier bli mindre viktig, og andre eiere kan ta over. Der Norfund har investert egenkapital betyr det at vi etter noen år selger våre eierandeler. Pengene vi får igjen fra salget investeres på nytt i andre bedrifter.

DOKUMENTERING AV UTVIKLINGSEFFEKTER

Den viktigste utviklingseffekten er at selskapene Norfund har investert i er bærekraftige. Dette forutsetter at de er finansielt levedyktige og veldrevne, slik at de kan være virksomme i fremtiden og bidra til arbeidsplasser og lokale skatteinntekter også på lang sikt. Samtidig krever en bærekraftig utvikling at mennesker og naturressurser blir ivaretatt på en god måte.

For å synliggjøre bidragene til utvikling og forstå ringvirkningene av bedriftenes virksomhet, måler Norfund utviklingseffekter langs flere dimensjoner. Siden både mandatet og strategien er lagt med tanke på å skape utviklingseffekter, er det viktig for Norfund å kartlegge i hvilken grad vi lykkes med dette. I beslutningsprosessen for nye investeringer legges det blant annet vekt på hvilket land og sektor bedriften er i, bedriftens behov og Norfunds addisjonalitet i tillegg til prosjektets kommersielle og finansielle levedyktighet. Norfund måler derfor hvor stor andel av porteføljen som er investert i ulike regioner, sektorer og bedriftstyper, i tillegg til porteføljens avkastning.

På prosjektnivå ønsker vi å kartlegge ringvirkninger av bedriftens aktivitet. Eksempler på dette er antall ansatte, bedriftenes kvinneandel, hvor mye skatt de betaler, hvor mye elektrisitet kraftverkene Norfund har investert i har produsert, eller hvor mange kunder mikrofinansinstitusjonene har. Utviklingseffektene på prosjektnivå samles inn etterskuddsvis hvert år, og gir et bilde av hva bedriftene faktisk har bidratt til i året som har gått.

Annen aktivitet

Låneporteføljen

I 2001 overtok Norfund en låneportefølje fra Norad bestående av 48 lån. 14 var i Afrika, 11 i Sørøst-Asia inkludert Kina, 18 i Sør-Asia, fire i Latin-Amerika og ett i Øst-Europa. 44 prosent av lånene var på under 5 millioner kroner og rentebetingelsene på samtlige var myke (under normal markedsrente).

Lånesaldo ved utgangen av 2012 var på 5,6 millioner kroner og hadde en anslått verdi på 0 kroner. Norfund mottok ikke renter i 2012.

Anbudsgarantiordningen

Ordningen administreres av GIEK på vegne av Norfund og skal stimulere norske bedrifter til å engasjere seg i fattige land. De minst utviklede landene og Norges samarbeidsland har høyest prioritet. Det gis dessuten prioritet til deltakelse fra SMBer. I 2012 ble åtte søknader behandlet og 0,5 millioner kroner utbetalt i erstatninger. Anbudsgarantiordningen har belastet Norfunds resultat med 1,7 millioner kroner i 2012.

Veiledningskontoret

Veiledningskontoret for næringsvirksomhet i utviklingsland gir norske bedrifter enklere tilgang til informasjon og veiledning om økonomisk støtte og finansiering av næringsvirksomhet i fattige land. Kontoret hører administrativt til Norfund og er fysisk lokalisert hos Norad. Kontoret hadde 212 henvendelser i 2012 mot 265 i 2011. Mer enn 60 prosent av de landspesifikke henvendelsene angår land i Afrika, med Kenya, Tanzania og Uganda på topp. For Asia er det et økende antall henvendelser vedrørende Vietnam, Bangladesh og Myanmar. Land i Latin-Amerika er lite representert i henvendelsene.

Et ledende fagmiljø

INVESTORKOMPETANSE

Norfund har det sterkeste fagmiljøet i Norge for investeringer i fattige land. Av totalt 50 ansatte jobber 32 direkte med investeringene, og følger prosjektene gjennom alle fasene i investeringsprosessen. Dette krever bred kompetanse innen finans og prosjektledelse, og Norfund ansetter hovedsakelig personer med erfaring fra relevant industri. Flere av våre ansatte har styreposisjoner i bedriftene vi har investert i, men vi benytter også vårt eksterne nettverk til denne type arbeid.

SEKTOREKSPERTISE

For best å ivareta og bygge kompetanse er Norfund organisert i tre sektorbaserte investeringsavdelinger: Finansinstitusjoner, industrielle partnerskap og fornybar energi.

LOKALKUNNSKAP

De til sammen 16 ansatte på våre fem regionkontorer (Johannesburg, Nairobi, San José, Bangkok og Maputo) sikrer lokal nærhet og kompetanse.

KUNNSKAP OM UTVIKLING

Vi har tre dedikerte ekspertstillinger som følger opp arbeid med virksomhetsstyring, miljø og sosiale aspekter.

Med vår erfaring og kompetanse har Norfund en viktig rolle som deltaker i den norske debatten relatert til investeringer og næringsutvikling i utviklingsland. Avdeling for strategi og analyse jobber målrettet for å formidle informasjon til samarbeidspartnere og interessenter.

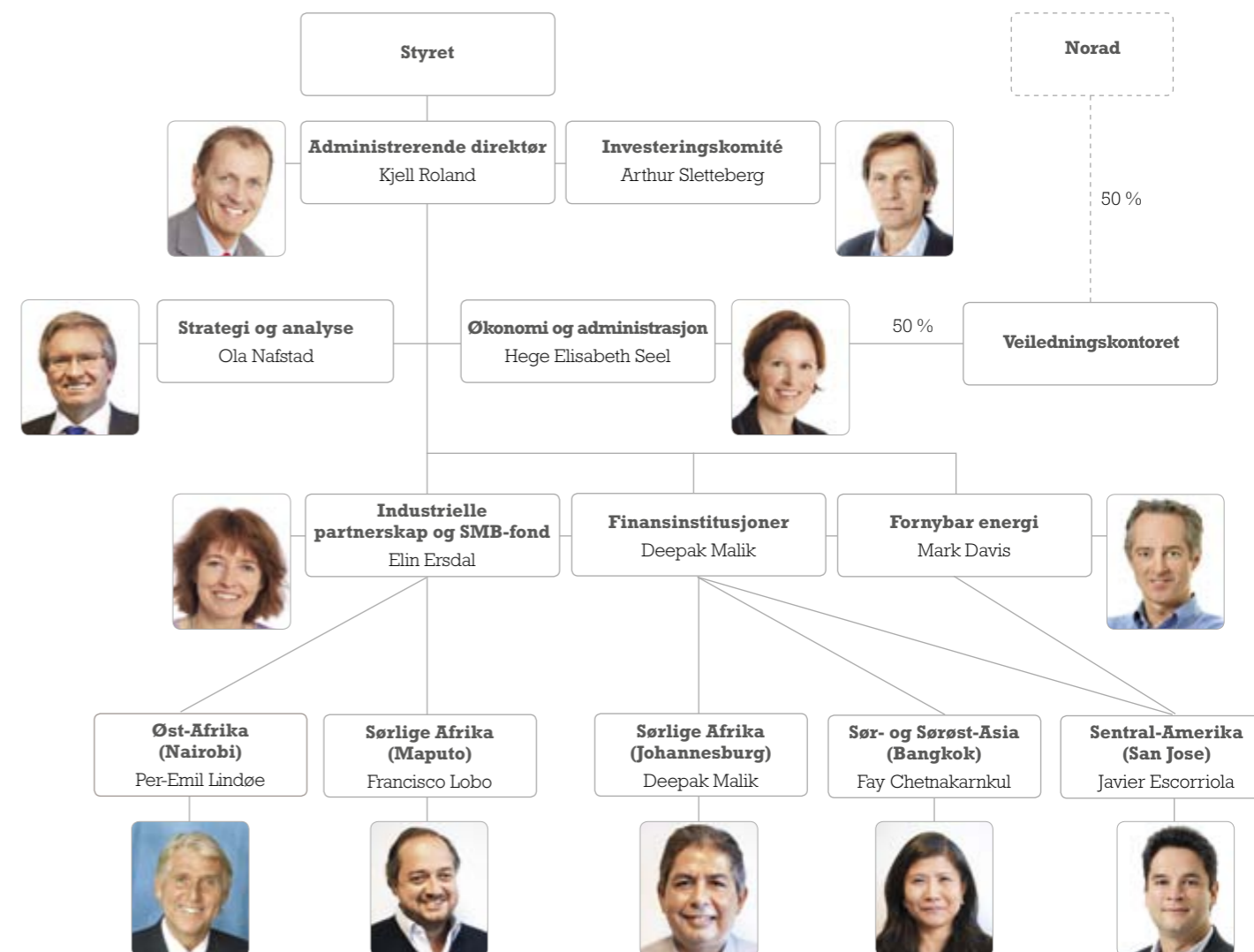
STYRET

Norfonds styre skal påse at fondet drives i samsvar med Norfundloven og instruks fra eier. Styret fastlegger strategien basert på dette. Videre godkjenner styret enkeltinvesteringer over fastsatte beløp, og prosjekter som vurderes som høyrisiko. Investeringsbeslutning for øvrige prosjekter har styret delegert til administrasjonen.

INVESTERINGSKOMITE

Investeringskomiteen er et rådgivende organ for administrerende direktør. For å sikre uavhengige vurderinger ledes komiteen av en som ikke er ansatt i Norfund. I praksis behandler investeringskomiteen alle investeringer minst to ganger: Først godkjennes prosjektet prinsipielt i forhold til strategi, så godkjennes fremforhandlede avtaler.

Organisering

Norfunds styre i 2012

Styreleder Kristin Clemet

Født i 1957, utdannet siviløkonom. Arbeider som leder i tanke-smien Civita. Clemet har lang politisk erfaring og var utdannings- og forskningsminister fra 2001-2005, viseadministrerende direktør i NHO fra 1998 -2001, arbeids- og administrasjonsminister fra 1989-1990 og stortingsrepresentant fra 1989-1993. Clemet har også flere andre styreverv.

Styremedlem Borghild Holen

Født i 1955, utdannet siviløkonom. Banksjef i DnB NOR der hun leder internasjonal seksjon i divisjonen International Corporates and Institutions. Holen har bakgrunn fra Eksportfinans, som medlem av Nord-Sør/Bistandskommisjonen (1993-1995) og som tidligere styremedlem i GIEK.

Styremedlem Finn Jepsen

Født i 1950, utdannet siviløkonom. Jepsen jobber som selvstendig næringsdrivende og har lang erfaring fra norsk næringsliv. Han har 25 års erfaring fra Orkla-konsernet der han var medlem

av konsernets hovedledelse fra 1984, og konsernsjef fra 2001 til 2005. Han har lang styreefaring fra blant annet Kavli Holding AS, KLP Forsikring, Kongsberg Gruppen og Norsk Hydro ASA

Styremedlem Stein Tønnesson

Født i 1953, doktorgrad i historie. Seniorforsker ved PRIO (Institutt for fredsforskning). Tønnesson har lang forskningserfaring, spesielt rettet mot Asia. Han har tidligere vært leder for programstyret «Utviklingsveier i Sør» i Forskningsrådet. Tønnesson har styreefaring fra blant annet CARE Norge.

Styremedlem Svein Tveitdal

Født i 1947, utdannet sivilingeniør. Direktør i Klima 2020 og miljøambassadør i Arendal kommune. Tveitdal var tidligere direktør i GRID-Arendal og divisjonsdirektør ved UNEPs (FNs miljøprogram) hovedkontor i Nairobi, Kenya. Han er i dag bl.a. styreleder i Stiftelsen Asplan, Sørlandet Europakontor, Frameworks AS, Purity AS og medlem av styrene i Universitetet i Agder, Earthprint Ltd og miljøstiftelsen ZERO.

RAPPORTERING: Portefølje og resultater

- Portefølje
- Utviklingseffekter
- Finansielle resultater
- Regnskapsresultater

1,2

milliarder
investert i 2012

294 000

arbeidsplasser

10%

avkastning i 2012

Norfunnds investeringsportefølje

Ved utgangen av 2012 hadde Norfund til sammen investert 8,3 milliarder kroner i 107 selskaper. Fornybar energi er viktigste sektor for Norfund, og omlag 50 prosent av de investerte midlene brukes til å bygge ut elektrisitetsproduksjon i fattige land. Mer enn halvparten av nye investeringsforpliktelser inngått i 2012 var til prosjekter i Afrika sør for Sahara, og 54 prosent var i verdens minst utviklede land (MUL).

Tabell 1 – NØKKELTALL AKTIVITET I 2012 OG PORTEFØLJE 31.12.2012

Aktivitet 2012	
Nye investeringsavtaler (mill kr)	1234
Andel i MUL (uten SN Power)	45 %
Andel i Afrika (uten SN Power)	82 %
Andel oppstartsbedrifter	23 %
Andel egenkapital	82 %
Andel lån	14 %
Andel fond	4 %
Utbetalt til investeringene (mill kr)	982
Innbetalt fra investeringene (mill kr)	678

Porteføljen 31.12.2012	
Investeringsavtaler (mill kr)	8295
Andel i MUL (uten SN Power)	37 %
Andel i Afrika (uten SN Power)	60 %
Andel oppstartsbedrifter	32 %
Andel egenkapital	61 %
Andel lån	16 %
Andel fond	23 %
Antall investeringer	107
Investeringsavtaler fornybar energi (mill kr)	4118
Utbetalt til investeringer (mill kr)	6624
Sysselsatte	294 000
Norfunnds vektete andel sysselsatte	7 500
Kvinneandel	39 %
Innbetaling til myndigheter (mrd kr)*	4,3

*Innbetalinger til myndigheter inkluderer selskapskatt, avgifter, lisenser osv. for alle Norfunnds investeringer

KAPITALBASE

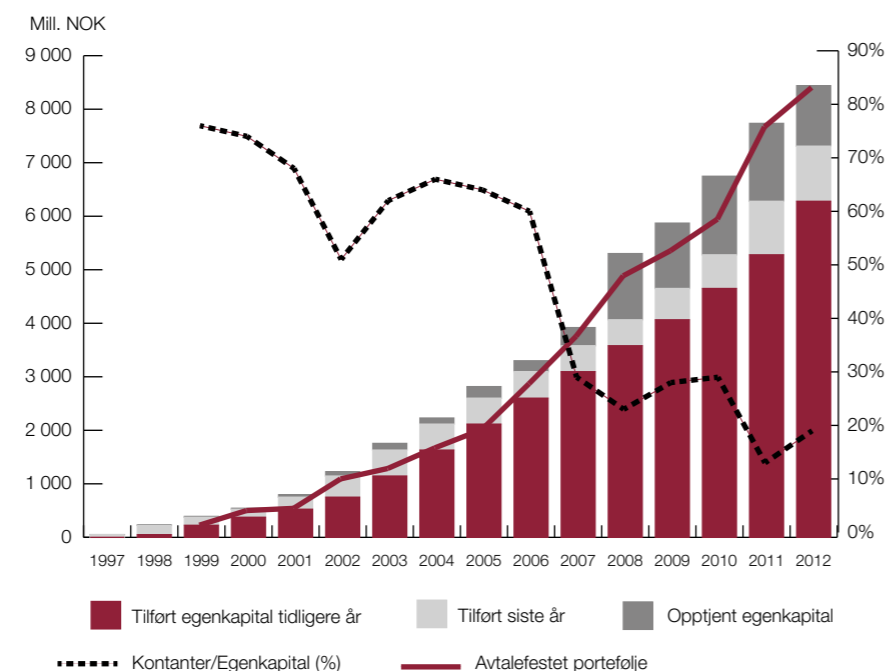
Totalt har Norfund fått tilført 7,3 milliarder kroner fra bistandsbudsjettet over 16 år. I tillegg har Norfund tjent 1,1 milliarder kroner på investeringene. Dette gir en total egenkapital på 8,4 milliarder kroner ved utgangen av 2012 (se figur 1). God avkastning over tid har altså gjort det mulig å investere mer enn det direkte kapitaltilskuddet fra staten, noe Norfund også gjorde i 2012: 1 milliard kroner ble tilført mens 1,2 milliarder kroner ble investert.

Behovet for investeringer i næringsliv i verdens fattige land er stort, og Norfunnds kapasitet til å finne gode prosjekter og inngå avtaler er styrket. De senere årene er en stadig større andel av fondets midler satt i arbeid, og dersom denne utviklingen fortsetter vil fondet oppleve en økende knapphet på tilgjengelig investeringskapital i årene fremover.

AFRIKA

Norfund jobber for å øke investeringene i Afrika sør for Sahara, i tråd med øvrig norsk utviklingspolitikk. Målet er at minimum 50 prosent av porteføljen skal investeres i regionen. Totalt har Norfund investert 2,8 milliarder kroner i 66 bedrifter i Afrika (34 prosent av Norfunnds totale portefølje, se figur 2). I 2012 ble mer enn halvparten av nye investeringer, 640 millioner kroner, gjort på kontinentet. Om man ser bort fra investeringene gjort i SN Power er afrika-andelen for nye investeringer hele 82 prosent. Dette viser at økt tilstedeværelse og målrettet arbeid over tid har styrket Norfunnds tilgang på investeringer i regionen.

Figur 1 - UTVIKLING I EGENKAPITAL, AVTALEFESTET PORTEFØLJE OG LIKVIDITET

Figur 2 viser at 40 prosent av Norfunnds totale portefølje er investert i Latin-Amerika, men ser man bort fra investeringene i SN Power reduseres andelen til 20 prosent. SN Powers investeringer bidrar også til en økt andel investeringer i Asia (25 prosent av porteføljen, mot 19 prosent uten SN Power). Det fremgår også av figuren at SN Power stod for de eneste nye investeringene i Asia i 2012.

MINST UTVIKLEDE LAND (MUL)

Behovet for investeringer fra utviklingsfinansinstitusjoner som Norfund er som regel større desto fattigere et land er. Derfor har Norfund en målsetning om å investere minimum 33 prosent av kapitalen (eksklusive investeringer gjennom SN Power) i land klassifisert som MUL (minst utviklede land, se info-boks). Norfunnds styrkede arbeid i Afrika sør for Sahara, hvor en høy andel av landene er MUL, har bidratt til å nå dette målet. Ser man bort fra SN Power, er 37 prosent av Norfunnds portefølje i MUL. Som det fremgår av figur 3 bidrar SN Power til å øke andelen i MUL for 2012. Av Norfunnds totale investeringer i 2012 var andelen hele 54 prosent. Dette kommer av SN Powers investering i Theun-Hinboun Power Company (THPC), et 210 MW elvekraftverk i Laos.

Samtidig som figur 3 viser en økning i MUL-investeringer, ble det også gjort store investeringer i «høyere mellominntektsland» (33 prosent av nye investeringer). Dette kommer av to investeringer i Sør-Afrika: Real People og Scatec Solar. For mer om disse, se side 35 og 37.

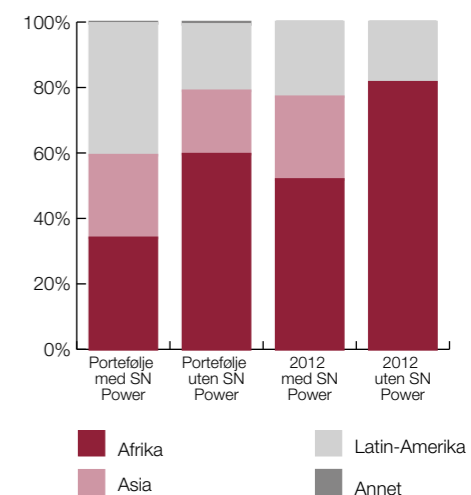
OPPSTARTSBEDRIFTER

For at næringslivet skal utvikle seg er det behov for nye bedrifter. Å starte en virksomhet fra grunnen av innebærer høy risiko og det er ofte vanskelig for nye prosjekter å tiltrekke seg nødvendig kapital, til tross for store potensial for lønnsomhet. Derfor ønsker Norfund særlig å bidra til nyopprettede bedrifter. Men denne type prosjekter er svært krevende med hensyn til Eieroppfølging og prosjektutvikling. Norfund har derfor et mål om at mer enn 20 prosent av investeringene skal gjøres i oppstartsbedrifter, et realistisk nivå gitt struktur og kapasitet i organisasjonen. I 2012 var andelen nye investeringer i oppstartsbedrifter 23 prosent (se figur 6), og ved utgangen av året var den samlede andelen i porteføljen 32 prosent. Dette er på nivå med foregående år.

TILPASSEDE FINANSIELLE INSTRUMENTER

I fattige land er det særlig mangel på risikokapital. Å investere egenkapital er mer risikofylt enn å gi lån til prosjekter. Generelt er derfor addisjonaliteten av Norfunnds investeringer høyere når fondet går inn med egenkapital i bedrifter sammenlignet med lån. Videre har Norfund som målsetning å mobilisere ytterligere kapital fra andre investorer. Når Norfund har finansiert en virksomhet med egenkapital, er det lettere for selskapet å få lån med sikkerhet, for eksempel fra lokale banker. Slik har egenkapitalinvesteringer også en større katalytisk effekt.

Figur 2 - PORTEFØLJE OG NYE INVESTERINGER PER REGION

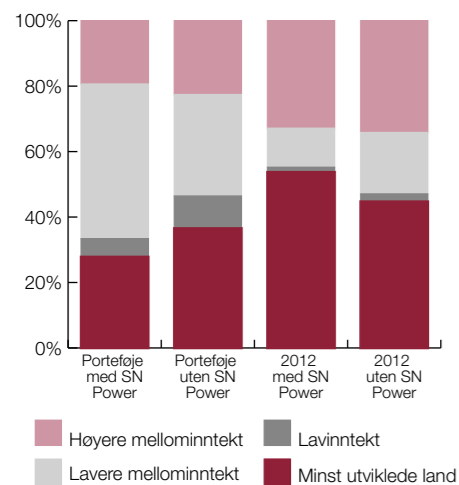

Presentasjon av den geografiske fordelingen av Norfunnds portefølje uten SN Power

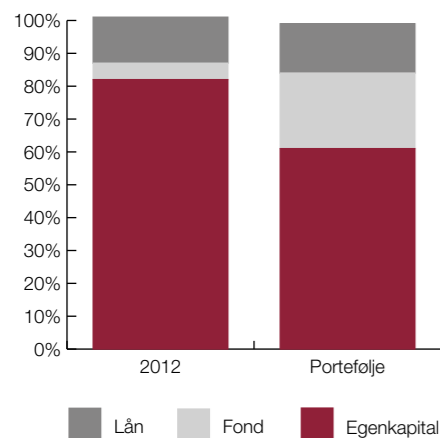
Norfunnds investering i SN Power utgjør litt under halvparten av Norfunnds samlede investeringer. SN Power har imidlertid andre geografiske satsingsområder enn Norfund. For å få et riktigere bilde av Norfunnds egen geografiske satsing, presenterer vi derfor også porteføljen uten SN Powers investeringer.

Norfund arbeider for at SN Power skal investere mer i Afrika og MUL. Dette var hovedgrunnen for etableringen av selskapet Agua Imara i 2009. Agua Imara har som målsetning å bli et ledende selskap innen vannkraft i Afrika og Mellom-Amerika, og har nå ett prosjekt i drift i Zambia og ett under bygging i Panama.

Figur 3 - PORTEFØLJE OG NYE INVESTERINGER ETTER INNEKTSNIVÅ I LAND

Figur 4 - PORTEFØLJE OG NYE INVESTERINGER FORDELT PÅ INSTRUMENTER

Klassifisering av land

Minst utviklede land er definert av FN som land med svært lav bruttonasjonalinntekt (BNI), med underutviklet bruk av menneskelige ressurser (i følge Human Assets Index) og som er vurdert som økonomisk ustabile.

Lavinntektsland er land med BNI per innbygger på under 1 005 amerikanske dollar.

Lavere mellominntektsland har en inntekt per innbygger mellom 1 006 og 3 975 amerikanske dollar.

Høyere mellominntektsland har BNI per innbygger på mellom 3 976 og 12 275 amerikanske dollar.

Med økt risiko følger også økt ansvar, og egenkapital er derfor mer ressurskrevende for en investor sammenlignet med for eksempel lån. Norfund har som mål at over 60 prosent av investeringene skal være egenkapital. Ved utgangen av 2012 var 61 prosent av investeringene i porteføljen direkte egenkapital¹, og tilsvarende tall for nye investeringer i løpet av året var 82 prosent (se figur 4).

For små og mellomstore bedrifter som finansieres gjennom Norfunds fondsinvesteringer, har kapitalen de samme addisjonelle og katalytiske effektene som Norfunds direkte egenkapitalinvesteringer. Av nye investeringer i 2012 var 4,5 prosent til slike fond, og denne andelen for Norfunds totale portefølje er nå 23 prosent.

PARTNERSKAP

Norfund har ikke anledning til å gå inn i et selskap som eneste investor, og kan normalt ikke ha en eierandel på over 35 prosent. Fondet har ingen krav om å investere sammen med norske partnere, men gjør dette når det har en god industriell begrunnelse. Ved utgangen av 2012 var det norske partnere i 18 av 107 prosjekter. Norfund investerer ofte sammen med andre tilsvarende finansinstitusjoner (såkalte Development Finance Institutions, DFler), særlig i SMB-fond og finansinstitusjoner. Andre DFler er gode partnere for oss fordi vi har opparbeidet relasjoner og samarbeid over tid, og deler mål om utviklings-effekter fra våre investeringer. I 52 av våre prosjekter har vi investert sammen med andre DFler.

INN- OG UTBETALINGER TIL INVESTERINGENE

I løpet av 2012 har Norfund utbetalt 982 millioner kroner til investeringene. Forskjellen mellom inngåtte investeringsavtaler og faktisk utbetalinger kommer av at enkelte utbetalinger ikke gjøres umiddelbart, men når kapitalen er nødvendig til konkrete investeringer i bedriften. I 2012 var blant annet utbetalinger til prosjekter innen fornybar energi under halvparten av inngåtte avtaler, fordi utbygging av enkelte kraftverk ikke har kommet til den mest kapitalintensive fasen ennå.

Samlet har Norfund fått 678 millioner kroner innbetalt fra investeringene. Over halvparten av dette (420 millioner kroner) er fra finansinstitusjoner som følge av to vellykkede realiseringer av investeringer (se side 31) og tilbakebetaling av lån etter avtale. For SMB-fond var inn og utbetalinger fra investeringene tilnærmet like store (hvhv 203 og 226 millioner kroner). Dette skyldes at få nye fondsinvesteringer har blitt gjort, mens mange av fondene i porteføljen har kommet til fasen hvor de selger seg ut av bedriftene og investorene får tilbake investert kapital.

Ved utgangen av 2012 hadde Norfund totalt utbetalt 6,6 milliarder kroner til investeringene, mens samlede inngåtte avtaler var på 8,3 milliarder kroner. I tillegg til differansen innen fornybar energi, er forskjellen mellom avtalefestet og utbetalt beløp stor innen SMB-fond. Dette skyldes at fondene over tid jobber med å finne gode bedrifter å investere i. Norfund og andre investorer i fondet utbetaler først når fondsforvalterne har inngått avtaler med disse selskapene.

¹ Egenkapital inkluderer konvertible lån

Resultater

Det viktigste resultatet av Norfunds arbeid er bidrag til utvikling av et bærekraftig næringsliv i utviklingsland. Norfund bidrar med kapital til over 600 bedrifter – fra små mikroselskap til større industribedrifter. Finansiell avkastning viser hvorvidt bedriftene er levedyktige (en bedrift som ikke er lønnsom vil gå konkurs), mens utviklingseffekter som arbeidsplasser og skatteinntekter sier noe om bedriftenes bidrag til samfunnsutviklingen. Norfunds investeringer hadde i 2012 en avkastning på 10 prosent, 294 000¹ ansatte og betalte 4,3 milliarder kroner i skatter og avgifter.

ARBEIDSPASSER

Ved utgangen av 2012 var 294 000 personer ansatt i bedriftene i Norfunds investeringsportefølje. Til sammenligning var 265 000 ansatt ved utgangen av 2011. Økningen skyldes både at Norfunds portefølje har vokst (fra 99 til 107 prosjekter) og forbedret rapportering fra bedriftene.

Totalt var 170 000 av de sysselsatte ansatt i bedrifter som Norfund har investert indirekte i gjennom fond. Dette viser hvor viktig investeringer i SMB-sektoren er for å skape arbeidsplasser lokalt i utviklingsland. De resterende 124 000 arbeidsplassene var i bedrifter Norfund har investert direkte i. I overkant av 50 000 av disse var i mikrofinansinstitusjoner.

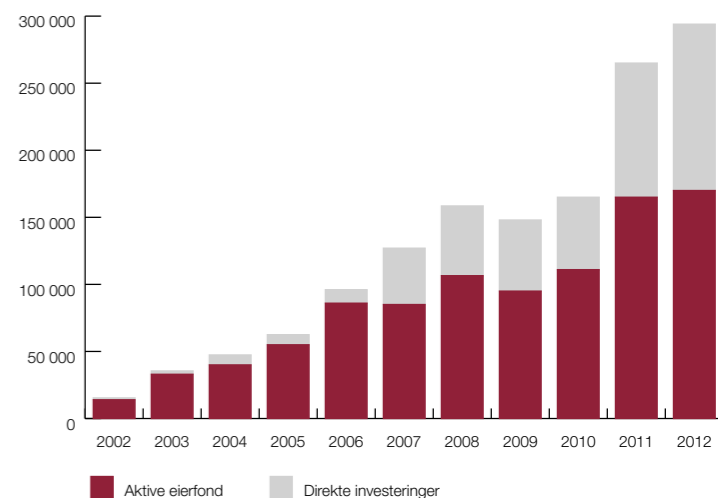
Kvinneandelen i bedriftene Norfund har investert i var 39 prosent i 2012. Den var høyest for investeringene i finansinstitusjoner og gjennom fond. Dette henger sammen med at finanssektoren både ansetter mange kvinner og finansierer bedrifter med mange kvinnelige ansatte gjennom mikrofinans og investeringer i SMBer. Et av Norfunds viktigste bidrag til økt kvinnelig sysselsetting er således satsningen på fond og finansinstitusjoner, særlig mikrofinans.

I tillegg til kvinneandelen blant alle ansatte, har Norfund i år for første gang forsøkt å kartlegge kvinneandelen i ledende stillinger². På tvers av porteføljen var denne 24 prosent. Til sammenligning er den 22 prosent i Norge.

SKATTEBIDRAG

Alle lands myndigheter er avhengige av inntekter for å kunne bygge ut og vedlikeholde fellesgoder som infrastruktur, statlige institusjoner, helse og utdanning. Viktige inntektskilder er skatter og avgifter som for eksempel inntektsskatt, merverdiavgift, lisenser eller toll. Selskaper i Norfunds investeringsportefølje betalte i 2012 4,3 milliarder kroner i skatter og avgifter til myndighetene³. Til sammenligning var det totale skattebidraget 4,2 milliarder kroner i 2011.

Figur 5 - ARBEIDSPASSER I NORFUNDS INVESTERINGER

¹ Antall ansatte er målt i hele årsverk. Sesongarbeidere som kun jobber halve året er for eksempel regnet som en halv person.

² Ledende stilling er definert som personer med personalansvar.

³ Ser man kun på selskappsskatten og selskaper hvor Norfund har investert egenkapital, var det vektete skattebidraget i forhold til Norfunds eierandel 107 millioner kroner.

Norfunds resultatrapportering

Norfunds resultat påvirkes av svingninger i kursen på norske kroner relativt til relevante investeringsvalutaer. Fordi Norfund har som målsetning å skape lønnsomme bedrifter i de land vi investerer i, og overskudd og gevinster skal reinvesteres i samme gruppe land, er våre resultatmål knyttet til avkastningen i investeringsvaluta, ikke norske kroner. Av den grunn og i samsvar med vårt mandat, måler vi resultatene av virksomheten i investeringsvaluta og ikke i norske kroner.

Beregning av avkastning

Avkastning beregnes som internrente av kontantstrømmen til og fra investeringene, inkludert investeringenes antatte verdi ved utgangen av året. Beregningen gjøres i investert valuta for å holde effekter av svingninger i den norske kronekursen utenfor.

Norfund gjennomfører årlig verddivurderinger av alle investeringer. Verddivurderingene er beste estimat på den virkelige verdien av investeringene ved årsslutt og skjer i samsvar med «International Private Equity and Venture Capital Valuations Guidelines».

Den endelige lønnsomheten av våre investeringer vil først bli klar når verdiene realiseres. Våre verddivurderinger viser seg ofte å være noe konservative, og er derfor ofte under verdien ved endelig realisering av investeringene.

Som man kan se av tabell 2, er det stor variasjon i skattebidraget fra de ulike investeringsavdelingene. Dette henger sammen med hvilken utviklingsfase bedriftene i avdelingenes portefølje er i. For eksempel er alle bedriftene under investeringsområdet prosjektutvikling og nye instrumenter, samt mange av prosjektene under fornybar energi og industrielle partnerskap, oppstartsbedrifter. Skattebidraget fra nyetablerte bedrifter er ofte beskjedent fordi inntjeningen, og dermed skattegrunnlaget, de første årene er lavt. I tillegg gir mange land skattefritak eller lavere skattesatser for utenlandske investorer og nyetablere for å stimulere økonomien og tiltrekke seg investeringer. De største skattebetalerne i Norfunds portefølje er derfor store banker og finansinstitusjoner som er etablerte og først og fremst har fått finansiering for å øke og utvide eksisterende aktivitet.

POSITIV AVKASTNING PÅ PORTEFØLJEN

En positiv avkastning på våre investeringer betyr at vi lykkes med å skape lønnsomme bedrifter. Vi beregner avkastningen for prosjektene og den totale porteføljen halvårlig. Det endelige resultatet vet vi først når vi realiserer en investering, det vil si når vi selger eierandelene eller et lån er tilbakebetalt.

I 2012 var avkastningen 10 prosent. Fornybar energi bidro mest til det positive resultatet. Avkastningen fra investeringene i finansinstitusjoner har vært stabilt god over tid, og skyldes blant annet god tilbakebetaling på lån i tillegg til flere vellykkede realiseringer. Svingningene i årlig avkastning innenfor industrielle partnerskap er som forventet siden en stor del av investeringene er i oppstartsbedrifter og fond under oppbygging.

På grunn av store variasjoner i avkastning mellom prosjekter og over tid, er det nyttig å se på avkastning over en lengre periode for å vurdere Norfunds langsiktige bidrag til utvikling av lønnsomt næringsliv. Norfund har siden oppstart hatt en gjennomsnittlig årlig avkastning på 10 prosent. Også her er det fornybar energi som bidrar mest, som blant annet bekrefter suksessen av SN Power.

De fleste norske investorer måler resultatene i norske kroner, men dette er en mindre interessant størrelse for oss. Ettersom Norfund skal bidra til verdiskaping i investeringslandet er avkastning i lokal valuta det beste avkastningsmålet for vår virksomhet, og vårt mandat tilsier at vi skal være villig til å påta oss valutarisiko. Påvirkningen fra utviklingen i den norske kronekursen holder vi derfor utenfor våre avkastningsberegninger.

Tabell 2 - SKATTEBIDRAG FRA NORFUNDS INVESTERINGSPORTEFØLJE

Tall i tusen kr	Finansinstitusjoner	SMB-fond	Fornybar energi	Industrielle partnerskap	Prosjektutvikling og nye instrumenter	Totalt	Egenkapitalvektet andel*
Innbetalt til lokale myndigheter i selskapskatt, avgifter, lisenser med mer (skatter og avgifter)	1 800 000	1 300 000	520 000	660 000	12 000	4 292 000	292 000
Selskapskatt	1 410 000	470 000	175 000	420 000	3 000	2 478 000	106 800

* Norfunds andel av skattebidraget vektet for Norfunds egenkapitalinvesteringer.

Tabell 3 - AVKASTNING PER INVESTERINGSOMRÅDE I LOKAL VALUTA, 2006–2012

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2006-2012	Siden oppstart 1997-2012
SMB-fond	1 %	32 %	4 %	5 %	10 %	3 %	9 %	4 %	7 %
Finansinstitusjoner	9 %	27 %	9 %	6 %	9 %	6 %	9 %	8 %	8 %
Fornybar energi	44 %	14 %	25 %	3 %	11 %	10 %	12 %	12 %	12 %
Industrielle partnerskap	-19 %	16 %	10 %	12 %	7 %	2,4 %	-10 %	-1 %	-2 %
Total	24 %	17 %	21 %	4 %	10 %	8 %	10 %	11 %	10 %

Som det framgår av tabell 3 har avkastningen variert betydelig fra år til år. Med Norfunds risikoprofil vil avkastningen også variere betydelig fremover. Ved å investere i flere av verdens fattigste land tar Norfund høy landrisiko sammenlignet med tradisjonelle investorer. Det er særlig høy risiko tilknyttet prosjekter i sårbare stater som Sør-Sudan og Myanmar. Ofte tilkommer uforutsigbare kostnader prosjekter i land med lite utviklede rammeverk for investeringer og næringsliv, og det er høy risiko for politisk og økonomisk ustabilitet som kan føre til tap av investeringsverdier.

Norfund har ikke et fastsatt mål for total avkastning på porteføljen. Et slikt mål ville gjort det vanskelig å gjøre mange investeringer med høye risiko. Et slikt krav ville gitt oss incentiv til å vri sammensetningen av porteføljen bort fra de vanskeligste landene og fra prosjekter med høy risiko og/eller relativ lav forventet lønnsomhet. Her skiller Norfund seg særlig fra private investeringsfond som setter sammen investeringsporteføljen for å maksimere lønnsomheten. Vår portefølje er satt sammen for å maksimere utviklingseffektene.

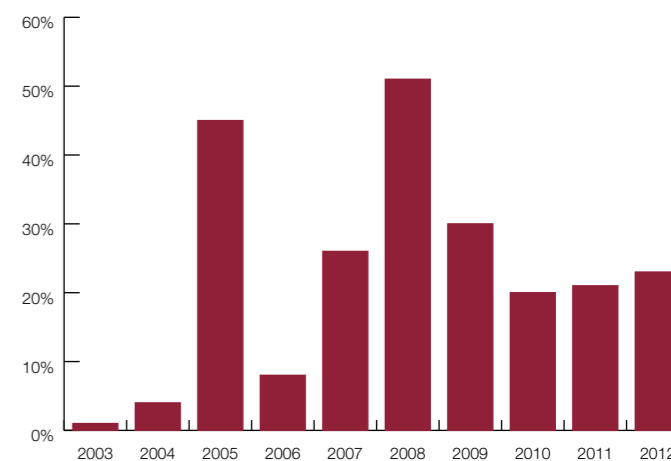
AVSLUTTEDE INVESTERINGER

Først når Norfund går ut av en bedrift kan vi virkelig si om investeringen har vært vellykket. Der det er investert egenkapital vil dette si at vi selger vår eierandel, og for lån er prosjektet avsluttet når hele lånet er tilbakebetalt. Ettersom Norfund fortsatt er et fond under oppbygging, inngår vi langt flere avtaler årlig sammenlignet med realiseringer. I 2012 ble totalt tre prosjekter avsluttet, alle med positiv finansiell avkastning:

- Family Bank (Kenya): Norfund investerte 18 millioner kroner i egenkapital i banken i 2010 (5,6 prosent eierandel). Vi ønsket å støtte arbeidet med å nå ut til småbedrifter og privatkunder i en lengre periode, men på grunn av uenighet om eierstyring med enkelte av de andre eierne, så vi oss nødt til å selge oss ut. På grunn av rask vekst i banken og høy interesse fra nye investorer, ga salget en årlig avkastning på hele 30 prosent.

- Micro Africa (Kenya og Uganda): Norfund har støttet mikrofinansforetaket med egenkapital og lån siden 2006. I 2012 ønsket den lokale aktøren Letshego Holdings å kjøpe vår eierandel, og vi solgte denne med en årlig avkastning på 27 prosent.
- SEAF Trans Balkan Fund (Balkan): Etter konflikten på Balkan på slutten av 1990-tallet investerte Norfund i et regionalt fond, for å støtte næringsutvikling i regionen. Fondet gikk ut av de siste prosjektene i 2012, og Norfunds årlige avkastning var på 6 prosent.

Figur 6 - ANDEL KAPITAL INVESTERT I OPPSTARTSBEDRIFTER

Norfunds regnskapsresultater 2012

Norfund hadde i 2012 et regnskapsresultat i investeringsvaluta på 203 millioner kroner, mot 0 kroner i 2011. Dette skyldes hovedsakelig høyere driftsinntekter fra Norfunds 40 prosent eierandel i SN Power.

Norfunds virksomhet er å investere. Inntekter fra driften er derfor hovedsakelig mottatte renter, utbytter og gevinster fra salg av eierandeler. Samlede driftsinntekter i 2012 var på 427 millioner kroner, mot 144 millioner kroner i 2011. Økningen skyldes hovedsakelig den økte resultatandelen fra SN Power Invest. Norfunds resultatandel i 2011 inkluderte en andel av et regnskapsmessig tap i forbindelse med SN Powers valutasikring av et oppkjøp i Brasil. Påløpte renteinntekter har økt med 51 prosent til 101 millioner kroner som følge av økt låneportefølje. Realiserte aksjegevinster er fra salg av aksjer i Family Bank og Micro Africa. Mottatte utbytter på 83 millioner kroner er hovedsakelig fra de eldste fondene.

Som kompetansebedrift er naturlig nok hoveddelen av driftskostnadene personalkostnader. Andre kostnader inkluderer kontorleie, kjøpte tjenester (regnskap, IT, juridisk bistand etc.) samt reiser. Samlede driftskostnader var 106 millioner kroner i 2012, 8 millioner kroner lavere enn i 2011. Nedgangen i driftskostnader skyldes først og fremst mindre bruk av ekstern assistanse i forbindelse med investeringsprosjektene enn året før. Personalkostnadene er på nivå med 2011, da antall ansatte har vært stabilt gjennom 2012.

Norfund investerer i prosjekter med høy risiko, noe som vil kunne innebære nedskrivninger av bokførte verdier for de prosjektene som ikke har den ønskede utviklingen. På bakgrunn av verdivurderinger er det gjort enkelte nedskrivninger i porteføljen i 2012, totalt 123 millioner kroner. Dette gjelder hovedsakelig enkeltinvesteringer i Afrika.

Renteinntektene spesifiserer avkastningen på Norfunds bankbeholdning. Bankbeholdningen beløp seg til 1,6 milliarder kroner ved utgangen av 2012. Da Norfund ikke har anledning til å lånefinansiere sine kjøp, er det nødvendig med en viss tilgjengelig bankbeholdning for å imøtekomme allerede inngåtte forpliktelser. Renteinntekter på 26 millioner kroner er lavere enn i 2011, som følge av en gjennomsnittlig lavere bankbeholdning gjennom 2012. Andre finansposter er agiotap som ikke er relatert til investeringsporteføljen, blant annet bankbeholdning i annen valuta enn norske kroner.

Ettersom Norfund skal bidra til verdiskaping i investeringslandet, gjøres resultatberegningene i investeringsvaluta. Men regnskapet føres i norske kroner. På bakgrunn av sterk kronekurs er det bokført en negativ valutaeffekt på 160 millioner kroner. Dette skyldes i stor grad at Norfunds investeringer har en stor andel i US dollar. Dollaren svekket seg 7,1 prosent i 2012, fra 5,99 kroner til 5,57 kroner.

Norfunds resultat etter valutaeffektene på porteføljen er 42 millioner kroner mot 27 millioner kroner i 2011.

Tabell 4 – RESULTAT I 2012

Resultat (mill. kroner)	2012	2011
Renter (av investeringer)	101	66
Realiserte gevinster	15	1
Mottatt utbytte	83	28
Andre prosjektinntekter	3	4
Resultatandel SN Power (40%)	224	45
Sum driftsinntekter	427	144
Personalkostnader	-63	-63
Andre driftskostnader	-43	-51
Sum driftskostnader	-106	-114
Nedskrivninger investeringer	-123	-71
Driftsresultat i investeringsvaluta	198	-41
Renteinntekter	26	39
Andre finansposter	-20	3
Finansresultat	6	41
Skattekostnad	0	-1
Resultat i investeringsvaluta	203	0
Valutaeffekter portefølje	-160	27
Resultat	42	27

RAPPORTERING: Aktiviteter per investerings- område 2012

- Fornybar energi
- Finansinstitusjoner
- Industrielle partnerskap
- SMB-fond
- Produktutvikling og nye instrumenter

32
tilbydere
av finansielle
tjenester

529
millioner kroner
til fornybar energi

500
SMBer

Fornybar energi

Gjennombrudd for storskala solenergi i Sør-Afrika

Fornybar energi er den viktigste sektoren for Norfund. Ved utgangen av 2012 hadde Norfund investert til sammen 4,1 milliarder kroner i 9 ulike fornybar-prosjekter. De to viktigste milepælene i 2012 var vår første investering i et storskala solenergi-prosjekt, og første avtale om saminvesteringer med en stor og viktig norsk finansinstitusjon (KLP). I tillegg håper vi at finansieringen av prosjektutvikling for fire kraftanlegg vil styrke tilgangen på fremtidige investeringsprosjekter.

Tabell 5 – FORNYBAR ENERGI

Investeringsavtaler (mill kr)	4 079
Netto utbetalt til investeringene (mill kr)	3 550
Nye investeringsavtaler 2012 (mill kr)	529
Antall investeringer	9
Andel i minst utviklede land	20 %
Andel oppstartsbedrifter	38 %
Andel egenkapitalinvesteringer	95 %
Sysselsatte	6 000
Norfunnds vektde andel sysselsatte	400
Kvinneandel	21 %
Innbetaling til myndigheter (mill kr)	520
Energiproduksjon (GWh)	5 814
Tilsvarende strømforbruket til (mill personer)	11,9
CO ₂ reduksjon (mill tonn)	2,6

Totalt inngikk Norfund investeringsavtaler for 529 millioner kroner i fornybar energi i 2012. Dette er i henhold til føringer fra Utenriksdepartementet om at 50 prosent av Norfunnds investeringer skal gå til prosjekter i sektoren. Norfund jobber aktivt for å styrke porteføljen innenfor vind- og solenergi i tillegg til vannkraft, og for å øke aktiviteten i Afrika og Mellom-Amerika.

SN Power er fortsatt den viktigste investeringen innen fornybar energi, og i 2012 økte Norfund sin kommittering til selskapet med 449 millioner kroner (til totalt 3,6 milliarder kroner). De nye midlene vil benyttes til prosjekter i Latin-Amerika og Sørøst-Asia. Etter ti år i markedet har SN Power investert i utvikling av 39 kraftverk i ni land, og når alle kommer i drift vil installert produksjonskapasitet være på 2 398 MW (med et samlet energivolum på 10,5 TWh). Høydepunkter for SN Power i 2012 var at Allain Duhangan kraftverket i India kom inn i full produksjon (192 MW), og vindfarmene Bahia og Barra dos Conqueros i Brasil ble åpnet (120 MW).

I august 2012 inngikk Norfund en avtale med Scatec Solar om å gå inn med 80 millioner kroner i egenkapital i prosjektet Kalkbult i Sør-Afrika. Når prosjektet er ferdigstilt høsten 2013 vil det være ett av Afrikas største solkraftverk med en kapasitet på 75 MW. (For mer informasjon se egen boks)

Andre viktige hendelser i 2012:

- Byggingen av SN Powers elvekraftverk Cheves i Peru går etter planen, og forventes å komme i produksjon mot slutten av 2014. Produksjonskapasiteten i kraftverket vil være på 168 MW.
- Fremdriften i Agua Imaras prosjekt Bajo Frio i Panama går etter planen og forventes å komme i produksjon i 2014. I Zambia har Agua Imara bidratt til å øke kapasiteten i kraftverket Lunsemfwa med 6 MW i 2012
- I Guatemala har Norfund dessverre måttet stoppe arbeidet ved elvekraftverket Hidro Santa Cruz. Grunnet uoverensstemmelser i lokalsamfunnet har Norfund valgt å fryse utbetalinger av lån frem til situasjonen er avklart.
- Byggingen av kraftverket Nam Sim (9MW) i Laos har kommet i gang. Norfund investerte i prosjektet i 2011.

For informasjon om støtte til tidligfase prosjektutvikling, se omtale av Project Development Facility i rapportering om prosjektutvikling og nye instrumenter på side 42.

KLP har lenge hatt en strategi for ansvarlige investeringer. Investeringer for bærekraftig utvikling er et nytt og spennende kapittel i denne historien. Disse markedene har gode forutsetninger for å gi oss god avkastning, samtidig som investeringene bidrar til en bærekraftig utvikling i de landene hvor investeringene blir foretatt.

Norfund er en naturlig partner med bred erfaring og gode resultater å vise til. Samtidig deler vi syn på viktigheten av god selskapsstyring

Sverre Thornes, konsernsjef i KLP

Scatec Solar – Kalkbult

Scatec Solar er en av verdens ledende utviklere av solenergi-prosjekter i industriell skala. Norfund har investert 80 millioner kroner egenkapital i Scatec Solars første prosjekt i Sør-Afrika (Kalkbult), en 75 MW solpark. Scatec Solar fikk prosjektet gjennom det sørafrikanske energiprogrammet som jobber for å øke utnyttelsen av landets store ressurser innen fornybar energi (Renewable Energy Independent Power Producer Procurement Program). Samarbeidet mellom en rekke investorer har vært viktig for realiseringen av prosjektet: I tillegg til Norfund har de lokale selskapene Simacel, Old Mutual og Standard Bank investert egenkapital, og Standard Bank har også gitt et betydelig lån til Kalkbult.

Solkraftverket Kalkbult vil dekke 105 hektar (tilsvarende om lag 140 fotballbaner) og produsere nok strøm til å dekke elektrisitetsbehovet til 35 000 sørafrikanske husholdninger. Elektrisiteten fra kraftverket vil gå inn i det lokale nettet, og tilsvarende en reduksjon i CO₂ utslipp på rundt 125 000 tonn per år sammenlignet med strøm produsert med fossile kilder i landet.

Scatec Solar kombinerer norsk og internasjonal erfaring fra utbygging og finansiering av større energiprojekter med dyp teknologisk og industriell kompetanse innen PV solenergi (solcellebasert), samt kunnskap om lokale regulatoriske forhold i utvalgte markeder. Virksomheten dekker alle sentrale aspekter ved gjennomføring av et solenergi-prosjekt; fra myndighetskontakt og tillatelser, via design og prosjektering, juridisk-, kommersiell- og finansiell strukturering, innkjøp og utbygging, samt forretningsførsel, drift og vedlikehold over prosjektets levetid. Dermed kan Scatec Solar sikre at attraktive og bærekraftige prosjekter blir gjennomført med lavest mulig risiko, og bidra til at solenergi fortsetter å vokse frem som en stadig mer foretrukket energikilde i solrike deler av verden.

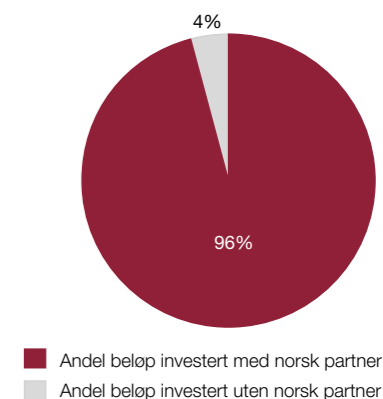
KLP – første norske saminvesteringspartner

I august 2012 inngikk Norfund og KLP en avtale om saminvesteringer på til sammen 1 milliard kroner i prosjekter i utviklingsland som skal bidra til en bærekraftig utvikling. Dette er første gang en institusjonell investor som KLP inngår denne type samarbeid med Norfund.

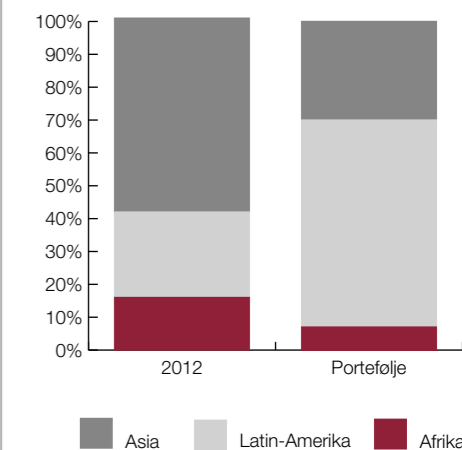
Norfund og KLP har avtalefestet å investere 500 millioner kroner hver over en femårsperiode i prosjekter innen fornybar energi (sol, vind og vann) og finans, med fokus på østlige & sørlige Afrika. Investeringene vil baseres på kommersielle risiko- og avkastningsvurderinger. Samtidig vil det bli stilt strenge krav til miljømessige og sosiale forhold.

Avtalen mellom KLP og Norfund er et konkret eksempel på hvordan statlig kapital kan bidra katalytisk for å få med private investorer og næringslivsaktører i det viktige arbeidet for økt produksjon av fornybar energi.

Figur 7 - INVESTERINGER MED NORSK PARTNER, TOTAL PORTEFØLJE FORNYBAR ENERGI

Figur 8 - INVESTERINGER PER REGION, FORNYBAR ENERGI

Finansinstitusjoner

Svært god utvikling i porteføljen

Finansinstitusjoner er Norfunds nest største sektor for investeringer, og ved utgangen av 2012 var 1,8 milliarder kroner investert i 32 ulike tilbydere av finansielle tjenester. Den gode utviklingen i porteføljen i 2012 er resultatet av solid investeringshåndverk over mange år: En rekke nye avtaler ble inngått, lån ble tilbakebetalt i henhold til plan og Norfund gikk ut av en egenkapitalposisjon med svært god avkastning.

I løpet av 2012 inngikk Norfund nye investeringsavtaler for til sammen 393 millioner kroner i seks prosjekter innen finansielle institusjoner, hvorav fire er nye i Norfunds portefølje. Disse fire var:

- Ficohsa i Honduras, en bank med 20 års erfaring med å tilby finansielle tjenester og produkter til privatmarkedet og små og mellomstore bedrifter. Banco Ficohsa ekspanderer nå til flere land i regionen. For å styrke bankens arbeid med å finansiere småbedrifter og utvikle lokal finanssektor har Norfund gitt et lån på 70 millioner kroner.
- Norsad, et samarbeid med Finfund, IFU og Swedfund som skal gi langsiktig finansiering til SMBer i det sørlige Afrika. Norfund har investert 52 millioner kroner i egenkapital i Norsad, som ble etablert i 1990 og nå har en total kapitalbase på 600 millioner kroner.
- Alios Finance i Tanzania. Norfund inngikk i 2012 en låneavtale på 28 millioner kroner med Alios, som tilbyr en rekke finansielle tjenester til små og mellomstore bedrifter samt privatmarkedet. Finansieringsselskapet ekspanderer nå sin virksomhet til det østlige Afrika basert på mange års virksomhet i Vest-Afrika, og dette arbeidet støttes gjennom lånet fra Norfund.
- ODEF i Honduras, en mikrofinansinstitusjon med særlig fokus på fattige kvinner. Norfund har gitt et lån på 17 millioner kroner til selskapet for at de skal kunne utvide sitt arbeid. ODEF jobber hovedsakelig i landsbygda og i forstadsområder til større byer og tilbyr mye opplæring og teknisk assistanse i tilknytning til mikrolån.

Tabell 6 – FINANSINSTITUSJONER

Investeringsavtaler (mill kr)	1 846
Netto utbetalt til investeringene (mill kr)	1538
Nye investeringsavtaler 2012 (mill kr)	393
Antall investeringer	32
Andel i minst utviklede land	28 %
Andel oppstartsbedrifter	24 %
Andel egenkapitalinvesteringer	37 %
Sysselsatte	116 000
Hvorav indirekte gjennom FI-fond	30 400
Norfunds vektete andel sysselsatte	1 000
Kvinneandel	39 %
Innbetaling til myndigheter (mill kr)	1 800
Antall lånekunder (mill aktive lån)	40,7
Hvorav indirekte gjennom FI-fond (mill aktive lån)	32,9
Kvinneandel lånekunder	71%

En ansatt i ODEF i San Pedro Sula, Honduras. Kvinner utgjør også 56 prosent av kundene i finansinstitusjonen.

De to selskapene hvor Norfund økte sitt engasjement i 2012 var finansinstitusjonen Real People i Sør-Afrika og banken Banco Terra i Mosambik. Real People er Sør-Afrikas største uavhengige tilbyder av finansielle tjenester og fokuserer på kunder som tidligere ikke har hatt tilgang på banktjenester. Real People gir usikrede lån til blant annet å forbedre boliger i slummen og til utdanning. Lånet til Real People var Norfunds største enkeltinvestering i finansinstitusjoner i 2012 (191 millioner kroner), og sammen med tidligere investert egenkapital og lån er dette nå Norfunds nest største prosjekt (totalt 311 millioner kroner investert). Norfund var en av initiativtakerne til etableringen av Banco Terra i det svært fattige landet Mosambik, og i 2012 økte Norfund egenkapitalen i selskapet med 35 millioner kroner.

Norfund solgte sin eierandel (5,6 prosent) i den kenyanske banken Family Bank med en årlig avkastning på hele 30 prosent. I tillegg ble syv lån tilbakebetalt fra institusjonene Micro Africa (Kenya og Uganda), Amret (Kambodsja), Abacus (østlige Afrika), Hattaha Kaksekar (Kambodsja), Solidus (Latin-Amerika), Socremo (Mosambik) og Sathapana (Vietnam). I alle disse selskapene har Norfund fortsatt andre løpende engasjement.

Ingen nye avtaler ble inngått for investeringer i finansinstitusjoner i Sørøst-Asia i løpet av 2012, men mye arbeid ble lagt ned i Myanmar for å kunne gjennomføre en av landets første investeringer i mikrofinans etter de omfattende reformene i landet.

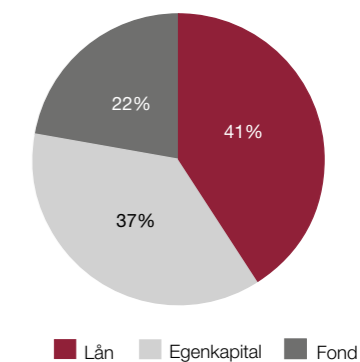
Ficosha

Ficosha er en av de største bankene i Honduras med fokus på små og mellomstore bedrifter, samt privatmarkedet. Basert på erfaringer og kunnskap fra sitt hjemmemarked har banken nå ekspandert sin virksomhet til Panama og Guatemala. Banken er kjent for innovativ bruk av finanstjenester, og sentralt for bankens visjon er å bruke den beste teknologien tilgjengelig.

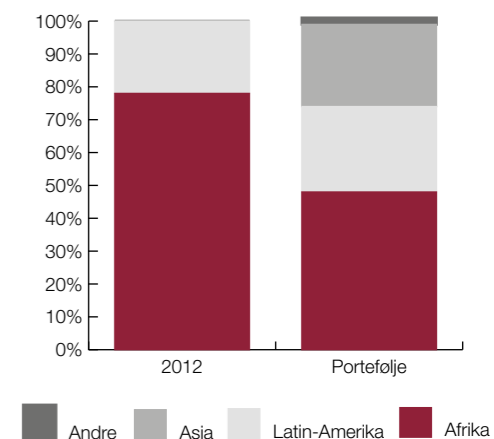
HKL

Hattaha Kaksekar Limited (HKL) er den fjerde største mikrofinansorganisasjonen i Kambodsja. Kjernemarkedet er mikroentreprenører i urbane og semi-urbane strøk, og mer enn halvparten av deres klienter er kvinnelige entreprenører. HKL ble etablert i 1994 som et Oxfam matprosjekt og ble senere formelt registrert som en NGO i 1996. I 2001 fikk selskapet mikrofinans-lisens som tillater HKL å ta i mot innskudd. Norfund investerte i HKL i 2007 og har en eierandel på 18 prosent.

Figur 9 - INVESTERINGSINSTRUMENT, FINANSINSTITUSJONER

Figur 10 - INVESTERINGER PER REGION, FINANSINSTITUSJONER

Industrielle partnerskap

Investeringer i afrikansk landbruk

Avdelingen for industrielle partnerskap gjorde fem investeringer i 2012, to av disse til nye prosjekter. De to nye er begge landbruksrelaterte prosjekter i Afrika sør for Sahara – et resultat av den økte satsningen på landbruk som ble vedtatt i 2011. Den største investeringen var på 57 millioner kroner i egenkapital i Chayton Atlas Investments, som produserer hvete, mais og soya på syv gårder i Zambia. En investering i en gjødselterminal i Dar es Salam er et viktig bidrag til utviklingen av infrastruktur som støtter jordbruket.

Totalt ble det inngått investeringsavtaler for 233 millioner kroner i 2012 innenfor området industrielle partnerskap, og ved utgangen av året var den avtalefestede porteføljen på 833 millioner kroner fordelt på 18 ulike bedrifter. De aller fleste av prosjektene er oppstartsbedrifter med høy risiko, og Norfunds kompetanse og rolle som aktiv eier er ofte like viktig som finansieringen. I 2012 ble avdelingen styrket med én ansatt, og det nyåpnede kontoret i Maputo skal hovedsakelig jobbe med landbruksinvesteringer i regionen.

Investeringen i Chayton Atlas Investments var et viktig tilskudd til Norfunds landbruksportefølje. Chayton har syv gårder i Zambia hvor det produseres mais, hvete og soya. Disse gårdene vil være utgangspunktet for å knytte sammen flere gårder, videreforedlings-anlegg og distribusjon i et nettverk for å øke produksjon, effektivitet og verdiskaping i landbruket i regionen. Selskapet har høye ambisjoner for arbeidet med sosiale og miljøfremmende tiltak. Norfund er svært godt fornøyd med å samarbeide med partnere som på denne måten prioriterer bærekraft. Gjennom en investering på 57 millioner kroner vil Norfund bidra til utviklingen av Chayton. Norfunds investering vil bli brukt til ekspansjon av virksomheten gjennom oppkjøp av gårder eller selskaper som tilbyr tørking av korn, lagring, videreforedling eller distribusjonstjenester til eksisterende eller potensielt fremtidige Chayton-gårder i området. I samarbeid med Chayton støtter Norfund rehabiliteringen av en offentlig skole for å sikre skolegang for barn av ansatte.

Yara startet byggingen av en gjødselterminal i Dar es Salaam i 2011. Terminalen er første investering i landets SAGCOT-prosjekt (Southern Agricultural Corridor of Tanzania), et samarbeid mellom myndighetene i Tanzania, nasjonal og internasjonal privat sektor, bønder og donor-organisasjoner. Mer enn 80 prosent av landets innbyggere lever av landbruket, og Tanzania har store muligheter for økt produksjon, effektivitet og landbruksdrevet vekst. Derfor prioriterer myndighetene utvikling av landbruket. Norfund ga i 2012 et lån til gjødselterminalen på 33 millioner kroner.

For å støtte videre utvikling gjorde Norfund i 2012 oppfølgingsinvesteringer i følgende selskaper:

- Et konvertibelt lån med ramme på 84 millioner kroner til skogselskapet Green Resources for å finansiere oppskalering av skogvirksomheten fram til selskapet har positiv kontantstrøm. Green Resources har fått til mye i Tanzania og Uganda, men står foran en betydelig jobb med skogplanting i Mosambik. Selv om eukalyptus og lokal furu er rasktvoksende sammenlignet med norske trær, tar det mange år fra planting til høsting.
- Messanin-lån og økt egenkapital på til sammen 57 millioner kroner til bananplantasjonen Matanuska i Mosambik. Matanuska vokser og bananeksporten øker – i 2012 har Matanuska produsert nesten 50 000 tonn bananer på omlag 1300 hektar. Det er 2400 ansatte i bedriften.

Tabell 7 - INDUSTRIELLE PARTNERSKAP

Investeringsavtaler (mill kr)	833
Netto utbetalt til investeringene (mill kr)	554
Nye investeringsavtaler 2012 (mill kr)	233
Antall investeringer	18
Andel i minst utviklede land	73 %
Andel oppstartsbedrifter	39 %
Andel egenkapitalinvesteringer	65 %
Sysselsatte	32 000
Norfunds vektete andel sysselsatte	1 700
Kvinneandel	23 %
Innbetaling til myndigheter (mill kr)	660
Tilknyttede småbønder	6 400

Den nye SAGCOT-strategien vil fremheve viktigheten av privat sektor i landbruksproduksjon, og øke tilgang på viktige innsatsfaktorer, markedsføring av produkter og verdiøkning i landbruket

President Jakaya Kikwete, Tanzania

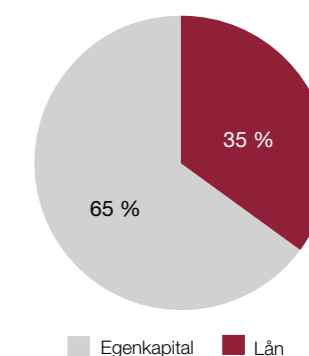
- Økt egenkapital med 1 million kroner i safari-selskapet Basecamp Explorerer Kenya. Selskapet har brukt pengene til å bygge opp en helt ny «camp» kalt «Eagels View», med 16 sengeplasser i masaienes private viltreservat, Naboisho.

Det er bred enighet om at landbruket er den viktigste sektoren i svært mange utviklingsland, særlig i Afrika sør for Sahara. Men en rekke komplekse problemstillinger er knyttet til landbruksprosjekter, som landrettigheter, kvinners deltakelse og rollen til småbønder. Norfund ønsker å ha en aktiv dialog med andre miljøer som jobber med disse temaene, og inviterte i løpet av 2012 til flere dialogmøter om temaet. I tillegg delfinansierte Norfund et seminar med forskere om storskala oppkjøp av land i samarbeid med Universitetet for Miljø og Biovitenskap på Ås og Norges Kartverk.

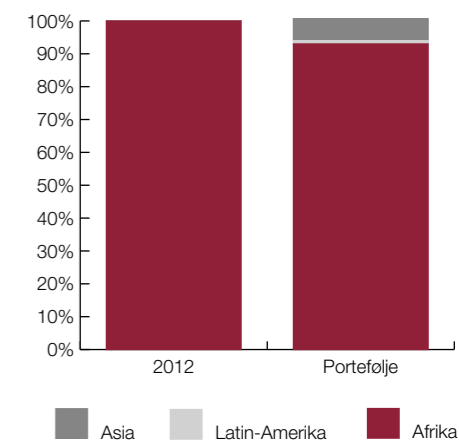

Fra avokadoplantasjonen Africado i Tanzania. Bedriften sysselsetter 190 personer (42 prosent kvinner), i tillegg er 1 740 småbønder tilknyttet plantasjonen.

Figur 11 - INVESTERINGSINSTRUMENT, INDUSTRIELLE PARTNERSKAP

Figur 12 - INVESTERINGER PER REGION, INDUSTRIELLE PARTNERSKAP

SMB-fond

Bidrar til utviklingen av 379 små og mellomstore bedrifter

I løpet av 2012 fikk 75 nye bedrifter finansiering gjennom Norfunds SMB-fond. Til sammen støtter nå Norfund utviklingen av 379 små og mellomstore bedrifter gjennom fondsinvesteringer, og med dette har Norfund bidratt til om lag 140 000 arbeidsplasser. Investeringene er gjort gjennom 30 ulike fond, og samlet investert beløp er 1,3 milliarder kroner.

De 30 fondene Norfund har investert i fordeler seg på regioner i tråd med Norfunds strategi:

- Afrika sør for Sahara har hovedprioritet med 13 fond og totalt 669 millioner investert
- I Asia har Norfund investert i 10 fond med til sammen 351 millioner kroner
- I Mellom-Amerika er det investert 289 millioner kroner i 7 fond

Kjernen i fondenes arbeid er å identifisere og investere i gode bedrifter som trenger finansiering for å vokse og utvikle lokalt næringsliv. Hele 75 nye bedrifter fikk finansiering gjennom fondene Norfund jobber med. Sentralt i fondsstrategien er å nå ut til små og mellomstore bedrifter (SMBer) på tvers av mange sektorer. SMB-sektoren spiller en viktig rolle for økonomisk vekst og etablering av arbeidsplasser. Samtidig er det SMBene som har størst vanskeligheter med å få finansiering, og er derfor et område hvor Norfund kan spille en viktig og addisjonell rolle. Norfunds fondsinvesteringer representerer investeringer innen en rekke sektorer, blant annet vareproduksjon, finansielle tjenester og annen handelsvirksomhet. Eksempler på investeringer ulike fond har gjort i løpet av 2012 er:

- Butterfly Marketing, et selskap som produserer og selger hvitevarer og elektronikk i Bangladesh (Investering gjort av Frontier Fund).
- AFPOC Ltd, et fornybar energi-selskap som utvikler et nytt vindenergi-prosjekt i Sør-Afrika (Investering gjort av Evolution One).
- First Finance er en finansinstitusjon i Kambodsja som gir huslån til førstegangskjøpere av små hus og leiligheter (Investering gjort av Cambodia Laos Development Fund).

Agri-Vie

Agri-Vie er et fond som investerer i landbruksrelatert industri i Afrika sør for Sahara. Totalt har fondet investert omlag 240 millioner kroner i syv selskaper, blant annet en salatprodusent og et meieri i Sør-Afrika, en fiske- og skjelloppdretter i Sør-Afrika og Mosambik og en juice-produsent i Etiopia. Til sammen gir disse bedriftene arbeid til nærmere 6000 ansatte. Forvalterne av fondet ønsker å bidra til forretningsutvikling langs hele verdikjeden, og ser etter selskaper som blant annet tilbyr muligheter for lokale småbønder som kontrakt dyrkere. Ledelsen i fondet tar også en aktiv rolle i å utnytte erfaringer på tvers av selskapene innenfor områder som typisk er krevende for små oppstartsbedrifter i rurale strøk, for eksempel:

- Rekruttere riktig kompetanse til nøkkelfunksjoner i bedriften (for eksempel finans og regnskap)
- Implementering av nasjonale krav (for eksempel kvoteringsregler i Sør-Afrika)
- Evalueringer av bedriftens sosiale og miljømessige standarder (for eksempel GIIRS)

Tabell 8 – SMB-FOND

Investeringsavtaler (mill kr)	1309
Netto utbetalt til fondene	881
Antall fondsinvesteringer	30
Nye fondsinvesteringer i 2012 (mill kr)	56
Antall porteføljebedrifter	379
Antall nye porteføljebedrifter i 2012	75
Investeringer i nye porteføljebedrifter i 2012 (mill kr)	115
Andel minst utviklede land	17%
Sysselsatte i fondenes investeringer	140 000
Norfunds vektete antall sysselsatte	4 400
Kvinneandel	41%
Innbetaling til myndigheter (mill kr)	1 300

The Higher Education Fund (HEFF) finansierer næringsrettet utdanning i Sentral-Amerika. Bildet er fra Instituto Técnico de Electricidad y Electrónica (I.T.E.E.) i San Pedro Sula, Honduras.

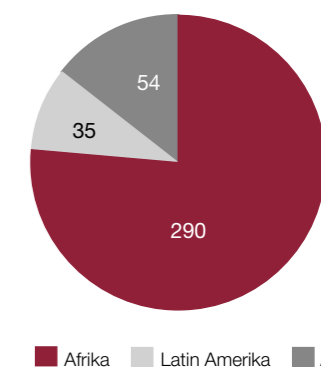
Fondene vil som regel være investert i 4 til 7 år, og deretter selge seg ut når selskapene er gjennom de planlagte oppstarts- og vekstfasene. I løpet av 2012 ble det gjort en rekke slike salg. Flere av dem var svært vellykkede og bidro til fondsavdelingens avkastning på ni prosent for 2012. En av de mest vellykkede salgene var PT Yupi Indo Jelly i Aureos South East Asia Fund. Denne investeringen ble gjort i 2007 og returnerte i 2012 åtte ganger investert kapital. Flere av fondene Norfund har investert i vil i årene fremover være i fasen hvor de selger seg ut av flere bedrifter. I 2013 antar vi at det totale beløpet som blir tilbakebetalt fra fondene er større enn beløpet fondene totalt sett vil investere. Fondenes evne til å selge seg ut av selskapene vil vise om SMB-investeringene skaper verdier for investorer.

I 2012 investerte Norfund i ett nytt SMB-fond, CoreCo i Mellom-Amerika. Norfunds investering på 56 millioner kroner skal brukes til å bygge opp småbedrifter innen tjenestesektoren i regionen, for eksempel IT, telekom og logistikk. Regionens aller fattigste land – Nicaragua, Honduras, Guatemala og El Salvador, er alle viktige for fondet.

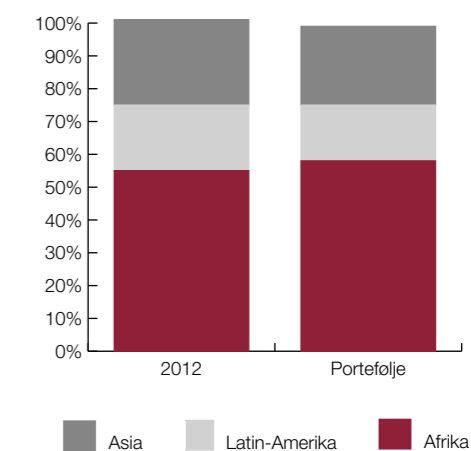
Størrelsen på Norfunds fondsportefølje, målt både i antall fond og i kroner investert, gjør oppfølging av eksisterende investeringer sentralt. For ytterligere å profesjonalisere organisasjonen har Norfund i 2012 omorganisert fondsavdelingen og implementert et nytt porteføljesystem. Spesialisering internt i Norfund forventes å bidra til styrket kompetanse og økt effektivitet, og det nye IT-systemet for porteføljedata vil lette tilgangen på informasjon om alle bedriftene som mottar finansiering gjennom fond. I 2013 forventes det å gjøres én til tre nye fondsinvesteringer for et samlet beløp opp til 200 millioner kroner.

Et utfordrende område knyttet til SMB-fond i fattige land er at det ofte er nødvendig å benytte tredjeland for å kunne gjennomføre investeringene. Mange fattige land mangler nødvendige juridiske rammeverk som ulike investorer krever, og etablering av fondene lokalt er derfor ofte ikke et alternativ. Land som muliggjør de nødvendige internasjonale saminvesteringene har også en rolle i skadelig og ulovlig kapitalflyt mellom land. Norfund er trygge på at strukturene i våre fond ikke benyttes til skatteoptimerende internprising og ulovlig kapitalflykt, og vi forholder oss til de retningslinjer Utenriksdepartementet gir for bruk av tredjeland. Norfund er positiv til de internasjonale prosessene med formål om å øke innsikt i internasjonal kapitalflyt.

Figur 13 - ANTALL PORTEFØLJEBEDRIFTER PER REGION, SMB-FOND

Figur 14 - INVESTERINGER PER REGION, SMB-FOND

*Investeringer er vektet i henhold til Norfund's eierandel i fondene, og indikerer investert, faktisk utbetalt beløp til porteføljebedriftene

Prosjektutvikling og nye instrumenter

Flere energiprojekter under utvikling og fremgang i sårbare stater

I 2012 har Norfund vært en sentral aktør i utviklingen av flere nye prosjekter innen fornybar energi i Afrika. Det har også vært god fremgang i arbeidet vårt i sårbare stater (Sør-Sudan og Myanmar), og i SMB-fondene som Norfund har vært med å opprette. Men alle initiativene er ressurs- og tidkrevende, og Norfunds mulighet til å være tålmodig og fleksibel har vært viktig for resultatene som nå oppnås.

I 2012 inngikk Norfund nye avtaler om prosjektutvikling og nye instrumenter på til sammen 23 millioner kroner. Totalt utgjør denne delen av porteføljen 227 millioner kroner, fordelt på 17 ulike bedrifter. Bortsett fra arbeid med å utvikle småskala vannkraft i Myanmar er alle prosjektene i Afrika.

FORNYBAR ENERGI

Ordringen for prosjektutvikling innen fornybar energi ble opprettet i 2011 (Project Development Facility – PDF). I 2012 ble det gitt støtte på 13 millioner kroner til fire prosjekter i Afrika innen vindkraft, vannkraft og biogass. Totalt har Norfund investert 35 millioner kroner i 6 prosjekter ved hjelp av denne ordningen. Dersom man lykkes med å utvikle prosjektene er målet at investert kapital konverteres fra lån til egenkapital, og at prosjektene inngår som fullverdige bedrifter Norfunds ordinære portefølje innen fornybar energi.

ETABLERING AV AKTIVE EIERFOND

Norfund har siden 2001 tatt en aktiv rolle i å opprette forvaltningsselskap for SMB-fond i markeder hvor slike egenkapital-investorer ikke finnes. Aureos Capital var det første fondet som ble initiert av Norfund på denne måten, og dette er i dag ett av verdens største fond av sitt slag. Norfund har solgt sin eierpost i forvaltningsselskapet, men er fortsatt investert i en rekke av fondene som Aureos forvalter.

I Norfunds portefølje er det nå tre SMB-fond hvor vi har hatt en sentral rolle i opprettelse og utvikling av forvaltningsselskapet: Fundo de Investimento Privado Angola (FIPA) i Angola, Fanisi i Kenya og Voxtra East Africa Agribusiness Fund som gjør investeringer i Øst-Afrika. FIPA og Fanisi ble etablert i 2009, men det har vist seg vanskeligere enn forventet å gjøre det ønskede antallet investeringer i småbedrifter både i Angola og Øst-Afrika. Først det siste året har utviklingen i fondene vært tilfredsstillende, og Fanisi har nå investert i tre ulike bedrifter som til sammen sysselsetter 211 personer. Norsk-baserte Voxtra ble etablert i 2011, og fondet gjorde sin første investering i 2012.

Aktiviteter i de tre fondene i løpet av 2012:

- Fanisi har investert i Sophar, en distributør av farmasøytiske produkter i Rwanda. Selskapet importerer legemidler og andre produkter til apoteker, og gjennom oppbygning av god lagerkapasitet og distribusjonsløsninger håper selskapet å bidra til økt tilgjengelighet av apotekvarer i Rwanda.
- FIPA har investert i to selskaper: Special Edition Lda og Big Media. Begge selskapene leverer ulike tjenester innen mediebransjen, blant annet markedsundersøkelser, print og reklameaktiviteter. FIPA har i tillegg flere investeringer som forventes gjennomført i løpet av 2013.
- Voxtra East Africa Agribusiness Fund har investert i Mtanga Farms, et landbruks-selskap i Tanzania som har aktiviteter innen kjøttproduksjon, frøpoteter, mais og soyabønner.

Gruppen som jobber med vannkraft-prosjektet Fula Rapid i Sør-Sudan, mai 2012.

I både FIPA og Fanisi har Norfund engasjert eksterne spesialister for å bidra til profesjonalisering av investeringsprosessene i fondene.

TIDLIG ENGASJEMENT I SÅRBARE STATER

I 2012 var Norfund engasjert i arbeid i to sårbare stater: Sør-Sudan og Myanmar. Begge landene har store politiske utfordringer og vanskelig investeringsklima, men vi vurderer utviklingen som positiv og har tro på at vårt tidlige engasjement vil gi lønnsomme investeringer på sikt. For å lykkes i sårbare stater er vi avhengig av å utvikle nye virkemidler og ikke minst, få til et tett samarbeid med ambassaden og gavebistanden.

Norfund finansierte i 2011 oppstart av sine to første prosjekter i Sør-Sudan ved hjelp av tilskuddsmidler: Et selskap for finansiering av små og mellomstore bedrifter, Kinyeti Capital, og vannkraftverket Fula Rapids.

- Norfund har gått inn med 4,3 millioner kroner i ordinær investeringskapital i Kinyeti, i tillegg til at driftskostnadene dekkes med tilskuddsmidler. Kinyeti har godkjent investeringer til tre småbedrifter, og midler er utbetalt til to av disse i 2012.
- Utenriksdepartementet og den norske ambassaden i Juba har støttet arbeidet i Fula Rapids med i overkant av 18 millioner kroner, i tillegg til 2,4 millioner i tilskuddsmidler fra Norfund. Utviklingen av Fula Rapids-prosjektet er krevende, men fremgangen har vært god i 2012.

Myanmar er et annet land hvor Norfund kan ha en særlig addisjonell rolle. I 2011 startet vi sonderinger med sikte på å finne mulige partnere, og dette arbeidet har hatt god fremgang i 2012. Tilskuddsmidler brukes til en lokal konsulent som hjelper

til arbeidet lokalt, og vi forventer at første investering gjøres i landet i 2013. Utenriksdepartementet støtter arbeidet med på 3,5 millioner kroner for å redusere tapsrisikoen.

I 2012 har Norfund også finansiert en forundersøkelse for småskala vannkraft i Myanmar.

LÅN TIL PROSJEKTER INITIERT AV NORSKE SMÅBEDRIFTER

Denne ordningen er etablert for å hjelpe norske småbedrifter som ønsker å etablere seg i utviklingsland. Siden opprettelsen har det vært relativt få prosjekter som har mottatt slike lån, men en jevn tilgang på potensielle prosjekter viser at det fortsatt er et ønske og et behov i norsk næringsliv om en slik finansieringsmulighet.

Det ble gitt to nye lån gjennom denne ordningen i 2012:

- Great Lakes Agriculture Development (GLAD) i Uganda, et selskap som har to mais-farmer i det svært produktive men lite utviklede jordbrukslandet. Lånet er på 3,4 millioner kroner
- Nica Forestal, et selskap som etablerer teakplantasjer i Nicaragua og samtidig jobber med å få registrert prosjektet for salg av klimavoter. Lånet er på 1,8 millioner kroner.

Totalt er det nå fem lån på til sammen 12 millioner kroner til norske småbedrifter i Norfunds portefølje.

Den høyere risikoterskelen som er blitt satt for Småbedriftslåneordningen gjør Norfund i stand til å bidra til mindre norske bedrifters satsning i utviklingsland. Samtidig fører dette med seg en større risiko for tap av kapital. Framover vil det være viktig å fortsette å finne den riktige balansegangen.

Oversikt over Norfunds investeringer

* Norfund har gjennom samfinansieringsordningen EFP gitt lån til 12 virksomheter i Afrika (jurisdiksjon i parentes): Olkaria III (Cayman Island), Cement du Sahel (Senegal), Care Works (Mauritius), Precision Air (Tanzania), Equity Bank (Kenya), Maputo Hospital (Mosabik), Milicom, Rabai Power (Kenya), Zambef (Zambia), African Foundries Limited (Nigeria), PTA Bank (Kenya) og Jamaica Public Services (Jamaica). EFP har jurisdiksjon i Luxemburg.

Tabell 9 - NORFUNDS INVESTERINGSPROSJEKTER PER 31.12.2012*

Investering	Land/region	Første avtaleår	Investeringsområde		Sektor	Investerings-instrumenter	Investerings-valuta	Norfund eierandel	Jurisdiksjon	Avtalefestet beløp (mill kr)
ACAF	Latin-Amerika	2002	SMB-fond		Diverse	Fond	USD	27,5 %	Mauritius	28,2
Africa Health Fund (Aureos)	Afrika	2011	SMB-fond		Helse	Fond	USD	9,5 %	Sør-Afrika	56,6
Africado Ltd.	Tanzania	2009	Industrielle partnerskap		Jordbruk	Egenkapital og lån	EUR	40,0 %	Mauritius	20,7
African Banking Corporation Zambia	Zambia	2011	Finansinstitusjoner		Bank	Lån	USD		Zambia	23,6
AfriCap Microfinance Investment C	Afrika	2007	Finansinstitusjoner		Mikrofinans	Fond	USD	7,1 %	Mauritius	16,3
Afrinord Hotel Investments	Afrika	2005	Industrielle partnerskap		Turisme	Egenkapital og messanin	EUR	20,0 %	Danmark	45,2
Agrica	Tanzania	2010	Industrielle partnerskap		Jordbruk	Egenkapital	USD	23,8 %	Guernsey	60,8
Agri-Vie	Afrika	2010	SMB-fond		Jordbruk	Fond	ZAR	9,4 %	Sør-Afrika	56,9
Agua Imara	Afrika og Latin-Amerika	2008	Fornybar Energi		Fornybar energi	Egenkapital og garantier	USD	19,0 %	Norge	176,2
Alios Finance Tanzania Ltd	Tanzania	2012	Finansinstitusjoner		Finansielle tjenester	Lån	USD		Tanzania	27,8
AMSCO	Afrika	2001	Industrielle partnerskap		Finansielle tjenester	Egenkapital	EUR	4,8 %	Nederland	1,8
Angola Capital Partners LLC	Afrika	2009	SMB-fond		Investeringsfond	Fond	USD	50,0 %	Delaware	1,4
APIDC Biotech Fund	Asia	2005	SMB-fond		Bioteknologi	Fond	USD	7,7 %	Mauritius	16,4
Aureos Africa Fund	Afrika	2008	SMB-fond		Diverse	Fond	USD	10,5 %	Mauritius	227,1
Aureos CA Growth Fund (EMERGE)	Latin-Amerika	2006	SMB-fond		Diverse	Fond	USD	14,3 %	Mauritius	17,9
Aureos East Africa Fund	Afrika	2003	SMB-fond		Diverse	Fond	USD	20,0 %	Mauritius	19,7
Aureos Latin America Fund (ALAF)	Latin-Amerika	2007	SMB-fond		Diverse	Fond	USD	13,6 %	Canada, Onatario	149,7
Aureos South Asia Fund (Holdings)	Asia	2006	SMB-fond		Diverse	Fond	USD	23,5 %	Mauritius	101,7
Aureos South Asia Fund 1	Asia	2004	SMB-fond		Diverse	Fond	USD	50,0 %	Mauritius	14,6
Aureos South-East Asia Fund	Asia	2004	SMB-fond		Diverse	Fond	USD	28,6 %	Mauritius	41,6
Aureos South-East Asia Fund II	Asia	2010	SMB-fond		Diverse	Fond	USD	4,0 %	Canada, Onatario	25,5
Aureos Southern Africa Fund	Afrika	2003	SMB-fond		Diverse	Fond	USD	25,1 %	Mauritius	36,6
Aureos West Africa Fund	Afrika	2003	SMB-fond		Diverse	Fond	USD	26,0 %	Mauritius	33,5
Banco Terra	Mosambik	2006	Finansinstitusjoner		Bank	Egenkapital	MZN	32,7 %	Mosambik	96,6
Basecamp Explorer Kenya Ltd	Kenya	2010	Industrielle partnerskap		Turisme	Egenkapital og lån	NOK	40,0 %	Kenya	10,0
Bio2Watt	Sør-Afrika	2012	Fornybar Energi		Fornybar energi	Lån	ZAR		Sør-Afrika	2,2
BRAC	Bangladesh	2007	Finansinstitusjoner		Mikrofinans	Lån	BDT		Bangladesh	14,3
Brac Africa Microfinance Ltd	Afrika	2008	Finansinstitusjoner		Mikrofinans	Lån	USD		Cayman Islands	13,2
Brac Bank	Bangladesh	2010	Finansinstitusjoner		Bank	Messanin	BDT		Bangladesh	43,1
Bugoye HPP	Uganda	2008	Fornybar Energi		Fornybar energi	Egenkapital, lån og garantier	USD	27,5 %	Uganda	45,7
Business Partners Madagascar SME Fund	Afrika	2006	SMB-fond		Diverse	Fond	EUR	14,1 %	Mauritius	9,5
CAIF	Latin-Amerika	1999	SMB-fond		Diverse	Fond	USD	4,0 %	De britiske Jomfruøyene	5,9
Cambodia-Laos Development Fund	Asia	2009	SMB-fond		Diverse	Fond	USD	20,3 %	Luxembourg	22,7
Capitec Bank	Sør-Afrika	2009	Finansinstitusjoner		Bank	Lån	ZAR		Sør-Afrika	52,9
CASEIF	Latin-Amerika	2000	SMB-fond		Diverse	Fond	USD	31,8 %	Panama	9,1
CASEIF II	Latin-Amerika	2007	SMB-fond		Diverse	Fond	USD	13,8 %	Panama	21,7
Casquip Starch	Swaziland	2008	Industrielle partnerskap		Jordbruk	Egenkapital og lån	SZL	24,7 %	Swaziland	43,2
Chayton Atlas Investments	Zambia	2012	Industrielle partnerskap		Jordbruk	Egenkapital	USD	21,8 %	Mauritius	57,5
China Environment Fund 2004	Asia	2005	SMB-fond		Miljøteknologi	Fond	USD	10,0 %	Cayman Islands	9,4
CIFI	Latin-Amerika	2004	Finansinstitusjoner		Finansielle tjenester	Egenkapital og lån	USD	9,3 %	Panama	167,5
CORECO	Latin-Amerika	2012	SMB-fond		Finansielle tjenester	Fond	USD	18,9 %	Delaware	56,1
Desyfin	Costa Rica	2011	Finansinstitusjoner		Finansielle tjenester	Messanin	USD		Costa Rica	11,5
DFCU Limited	Uganda	2004	Finansinstitusjoner		Bank	Egenkapital, messanin og lån	UGS og USD	10,0 %	Uganda	72,2
E+Co	Latin-Amerika	2009	Fornybar Energi		Fornybar energi	Lån	USD		Delaware	38,0
ECP Africa Fund (Afr Infr Fnd)	Afrika	1999	SMB-fond		Diverse	Fond	USD	1,2 %	Mauritius	0,4
Euro TechBridge	Kenya	2008	Industrielle partnerskap		Informasjonsteknologi	Lån	NOK		Norge	2,3
European Financing Partners SA	Afrika	2006	Industrielle partnerskap		Investeringsfond	Egenkapital og lån	EUR	7,6 %	Flere	155,7
Evolution One Fund	Afrika	2009	SMB-fond		Fornybar energi	Fond	ZAR	7,2 %	Sør-Afrika	35,8

Investering	Land/region	Første avtaleår	Investeringsområde		Sektor	Investerings-instrumenter	Investerings-valuta	Norfund eierandel	Jurisdiksjon	Avtalefestet beløp (mill kr)
EXIM Bank (Tanzania) Ltd.	Tanzania	2007	Finansinstitusjoner		Bank	Lån	USD		Tanzania	36,1
Fanisi Venture Capital Fund	Afrika	2009	SMB-fond		Diverse	Fond	USD	30,0 %	Luxembourg	80,4
Fanisi Venture Management Company	Afrika	2009	SMB-fond		Investeringsfond	Egenkapital	USD	50,0 %	Luxembourg	1,5
Ficohsa	Honduras	2012	Finansinstitusjoner		Bank	Lån	USD		Honduras	69,6
Frontier Fund	Asia	2010	SMB-fond		Diverse	Fond	USD	11,3 %	Cayman Islands	79,3
Fundo de Investimento Privado-Angol	Afrika	2009	SMB-fond		Diverse	Fond	USD	29,4 %	Luxembourg	69,6
GLAD Ltd	Uganda	2012	Industrielle partnerskap		Jordbruk	Lån	USD		Uganda	3,4
Green Resources	Tanzania	2009	Industrielle partnerskap		Skogbruk	Lån og messanin	USD		Norge	123,5
GroFin Africa Fund	Afrika	2008	SMB-fond		Diverse	Fond	USD	9,4 %	Mauritius	80,9
Hattha Kaksekar Ltd	Kambodsja	2008	Finansinstitusjoner		Mikrofinans	Egenkapital	USD	17,6 %	Cambodia	11,4
HEFF	Latin-Amerika	2011	Finansinstitusjoner		Mikrofinans	Fond	USD	33,0 %	Delaware	28,1
Hidro Santa Cruz	Guatemala	2011	Fornybar Energi		Fornybar energi	Lån og messanin	USD		Guatemala	30,2
Horizon Equity Partners Fund III	Afrika	2007	SMB-fond		Diverse	Fond	ZAR	9,0 %	Sør-Afrika	18,8
Hydel Hydropower	Kenya	2011	Fornybar Energi		Fornybar energi	Lån	USD		Kenya	8,4
I&P Capital II	Afrika	2007	SMB-fond		Diverse	Fond	EUR	13,4 %	Mauritius	25,5
Interact Climate Change Facility	Regional Asia	2010	Fornybar Energi		Fornybar energi	Egenkapital og lån	EUR	7,7 %	Luxembourg	42,9
Kabul Serena Hotel	Afghanistan	2005	Industrielle partnerskap		Turisme	Egenkapital	USD	17,1 %	Afghanistan	33,8
Kikagati HPP	Uganda	2012	Fornybar Energi		Fornybar energi	Lån	USD		Uganda	0,2
Kinangop Wind Park	Kenya	2012	Fornybar Energi		Fornybar energi	Lån	USD		Kenya	7,9
Kinyeti Capital Ltd	Sudan	2012	Industrielle partnerskap		Finansielle tjenester	Egenkapital	USD	49,0 %	Sudan	4,3
Lafise Investment Management	Latin-Amerika	1999	SMB-fond		Investeringsfond	Fond	USD	20,0 %	Bahamas	0,0
Lake Turkana Wind Project	Kenya	2011	Fornybar Energi		Fornybar energi	Lån	EUR		Kenya	13,6
LOCFUND	Latin-Amerika	2007	Finansinstitusjoner		Mikrofinans	Fond og lån	USD	10,0 %	Delaware	17,7
LAAD	Latin-Amerika	2004	Finansinstitusjoner		Finansielle tjenester	Lån	USD		Panama	52,8
Matanuska Africa	Mosambik	2008	Industrielle partnerskap		Jordbruk	Egenkapital, messanin, garantier	USD	33,0 %	Mauritius	111,7
Micro Africa Ltd	Kenya and Uganda	2011	Finansinstitusjoner		Mikrofinans	Lån	KES og UGX		Kenya	14,5
Nam Sim	Laos	2011	Fornybar Energi		Fornybar energi	Lån	USD		Laos	21,4
Nica Forestal	Nicaragua	2012	Industrielle partnerskap		Skogbruk	Lån	NOK		Norge	1,8
Nicafish	Nicaragua	2005	Industrielle partnerskap		Fikseri og akvakultur	Lån	USD		Nicaragua	4,3
NMI Frontier Fund	Regional	2008	Finansinstitusjoner		Mikrofinans	Fond	NOK	45,0 %	Norge	108,0
NMI Global Fund	Global	2008	Finansinstitusjoner		Mikrofinans	Fond	NOK	45,0 %	Norge	162,0
NMI Portfolio Manager AS	Global	2008	Finansinstitusjoner		Mikrofinans	Egenkapital	NOK	50,0 %	Norge	30,0
Norsad	Afrika	2011	Finansinstitusjoner		Finansielle tjenester	Egenkapital	USD	11,0 %	Botswana	51,8
Nsongezi Hydropower Project	Uganda	2010	Fornybar Energi		Fornybar energi	Lån	USD		Uganda	2,8
ODEF	Honduras	2012	Finansinstitusjoner		Mikrofinans	Lån	USD		Honduras	16,9
Pride Architects	Uganda	2010	Industrielle partnerskap		Andre tjenester	Lån	NOK		Norge	2,0
Prospero	Latin-Amerika	2011	Finansinstitusjoner		Mikrofinans	Fond	USD	21,7 %	Cayman Islands	27,9
Real People Investment PTY	Sør-Afrika	2009	Finansinstitusjoner		Mikrofinans	Egenkapital og messanin	ZAR	18,0 %	Sør-Afrika	311,1
Sacombank	Vietnam	2011	Finansinstitusjoner		Bank	Lån	USD		Vietnam	139,0
Sacombank Leasing Limited	Vietnam	2011	Finansinstitusjoner		Leasing	Lån	USD		Vietnam	27,5
Safa Marine Industries Ltd	India	2003	Industrielle partnerskap		Annen produksjon	Lån	EUR		India	0,5
Sathapana	Kambodsja	2011	Finansinstitusjoner		Mikrofinans	Lån	USD		Cambodia	27,6
Scanwater AS	Uganda	2009	Industrielle partnerskap		Bygg og anlegg	Lån	NOK		Norge	2,5
Scatec Solar SA	Sør-Afrika	2012	Fornybar Energi		Fornybar energi	Egenkapital	ZAR	35,0 %	Sør-Afrika	80,4
SEAF Blue Waters Growth Fund	Asia	2008	SMB-fond		Diverse	Fond	USD	20,0 %	Cayman Islands	28,8
SEAF Sichuan Small Investment Fund	Asia	2000	SMB-fond		Diverse	Fond	USD	13,3 %	Delaware	11,2
SNPI	Nepal, India, Sri Lanka, Filippinene, Chile, Peru og Brazil	2002	Fornybar Energi		Fornybar energi	Egenkapital	USD	40,0 %	Norge	3,613,1
Socremo	Mosambik	2009	Finansinstitusjoner		Mikrofinans	Egenkapital	MZN	35,6 %	Mosambik	24,5
Solidus Investment Fund S.A.	Latin-Amerika	2005	Finansinstitusjoner		Mikrofinans	Fond	USD	6,3 %	Panama	9,0
Techcombank	Vietnam	2011	Finansinstitusjoner		Bank	Lån	USD		Vietnam	87,1
The Currency Exchange (TCX)	Global	2007	Finansinstitusjoner		Finansielle tjenester	Fond	USD	2,4 %	Nederland	55,0
TMP (Telecom Management Partner)	Namibia	2008	Industrielle partnerskap		Kommunikasjon	Egenkapital	USD	43,4 %	Mauritius	26,3
ToughStuff	Afrika	2011	Fornybar Energi		Fornybar energi	Egenkapital	USD	24,0 %	Jersey	31,4
TPS Dar es Salaam	Tanzania	2011	Industrielle partnerskap		Turisme	Egenkapital og lån	USD	28,5 %	Kenya	55,6
TPS Pakistan	Pakistan	2007	Industrielle partnerskap		Turisme	Egenkapital	USD	4,7 %	Pakistan	21,2
TPS Rwanda	Rwanda	2010	Industrielle partnerskap		Turisme	Egenkapital og lån	RWF og USD	11,4 %	Rwanda	27,5
Vantage Mezzanine Fund II	Afrika	2011	SMB-fond		Industri	Fond	ZAR	5,4 %	Sør-Afrika	68,0
Voxtra East Africa Agribusiness Ini	Afrika	2011	SMB-fond		Jordbruk	Fond	NOK	35,0 %	Norge	22,7
Yara fertiliser terminal Dar	Tanzania	2012	Industrielle partnerskap		Produksjon av kjemikalier og kjemiske produkter	Lån	USD		Tanzania	33,4

Norfund på nett

For mer informasjon om Norfund og investeringene, se www.norfund.no

The screenshot shows the Norfund website's 'Investeringer' (Investments) page. At the top left is the Norfund logo. To the right are links for 'Kontakt', 'Pressa', and 'Log in', along with a search bar containing the word 'Søk'. A navigation menu below the logo includes 'Forside', 'Om Norfund', 'Finansiering', 'Investeringer', and 'Publikasjoner'. The main heading is 'Norfunds investeringer'. Below this is a world map with red location pins indicating investment sites in various countries, including the USA, Mexico, Central America, Africa, and Asia. To the left of the map is a sidebar menu with categories: 'Alle investeringer (tabell)', 'Investeringer per sektor', 'Øst-Afrika', 'Sørige Afrika', 'Sentral-Amerika', 'Sør og sørøst-Asia', 'Regionale/globale', and 'Andre regioner'. Below the map, there is a paragraph explaining that Norfund's projects are commercial investments in existing or new companies, and another paragraph detailing their focus on East and Southern Africa. At the bottom, there is a section titled 'Prosjekter i Øst-Afrika' with a list of project names.

Norfunds investeringer

Norfunds prosjekter er kommersielle investeringer i eksisterende eller nye bedrifter. Norfund går enten inn som en av flere eiere i det kommersielle selskapet, eller gir lån til bedriften (sammenlignbart med et banklån). Norfund er ikke direkte involvert i daglig drift av selskapene, men opptrer som en aktiv eier gjennom styreposisjoner og tett oppfølging av bedriftene med krav til rapportering og rutinemessige besøk.

Det sørige og østlige Afrika er Norfunds viktigste investeringsområder, og har kontorer i Johannesburg, Nairobi og Maputo. Norfund investerer også i utvalgte land i det sør-østlige Asia og Sentral-Amerika, og har regionale kontor i San José og Bangkok.

Prosjekter i Øst-Afrika

- Abacus
- Africa Health Fund
- Africado Ltd.
- Agrica
- Allos Finance
- Aureos East Africa Fund
- Basecamp Explorer Kenya
- Brac Africa Microfinance
- Bugoye
- DFCU

Norfunds hovedkontor, Oslo, Norge

Postadresse:
Postboks 1280 Vika
NO-0111 Oslo,
Besøksadresse:
Støperigata 2
Oslo, Norge
Telefon: +47 22 01 93 93
Faks: +47 22 01 93 94
E-post: post@norfund.no

Norfunds kontor i San José, Costa Rica

Postadresse:
PO Box 5848-1000
San José, Costa Rica
Besøksadresse:
Escazu Corporate Center
Costado Sur, Multiplaza Escazu
San José, Costa Rica
Telefon: +506 2201 9292
Faks: +506 2201 5028

Norfunds kontor Johannesburg, Sør-Afrika

Postadresse:
Postnet Suite 411, Private Bag X153,
Bryanston 2021, Johannesburg,
South Africa
Besøksadresse:
1016 Oakhill, Fourways Golf Park,
Roos Street, Fourways 2055,
Johannesburg, South Africa
Telefon: +27 11 467 4070
Faks: +27 11 467 4079

Norfunds kontor i Nairobi, Kenya

Postadresse:
P. O. box: 66162-00800,
Nairobi, Kenya
Besøksadresse:
4th Floor Arlington Block,
14 Riverside Drive, Nairobi, Kenya
Telefon: +254 (724) 256 947

Norfunds kontor i Maputo, Mosambik

Adresse:
Rua Joseph Ki-Zerbo
n.º 253 Maputo
Mosambik
Telefon: +258 214 949 62/5

Norfunds kontor i Bangkok, Thailand

Adresse:
Level 33 Interchange 21
Suite 3358
399 Sukhumvit Road
North Klongtoey, Wattana
Bangkok 10110,
Thailand
Telefon: +662 660 3840-1
Fax: +662 660 3881

www.norfund.no